

MÖRNE, ARVID

Skärgårdens vår.

BonnierSchildt

1913

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
  - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
  - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
  - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

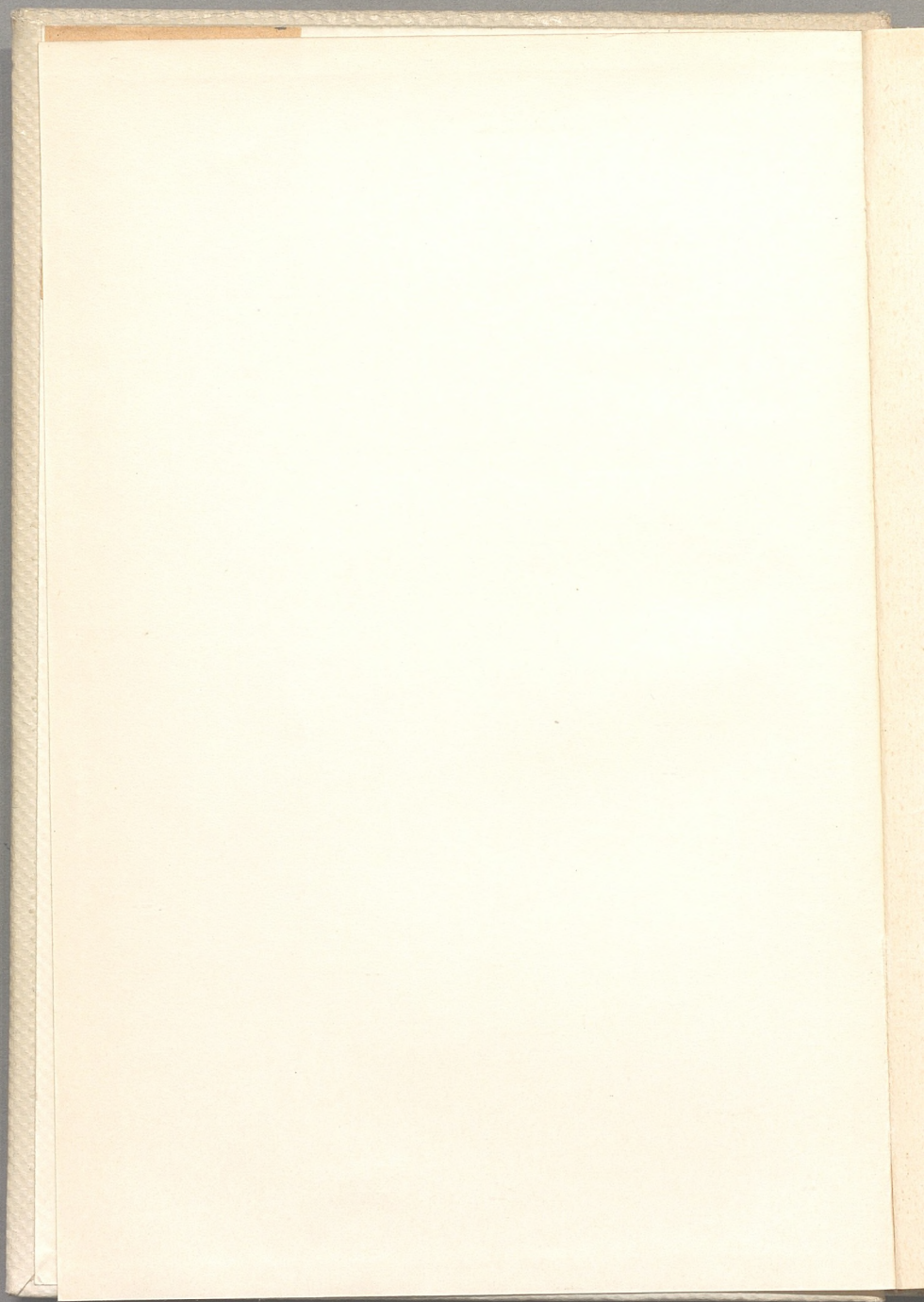
Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Vitt.
So.

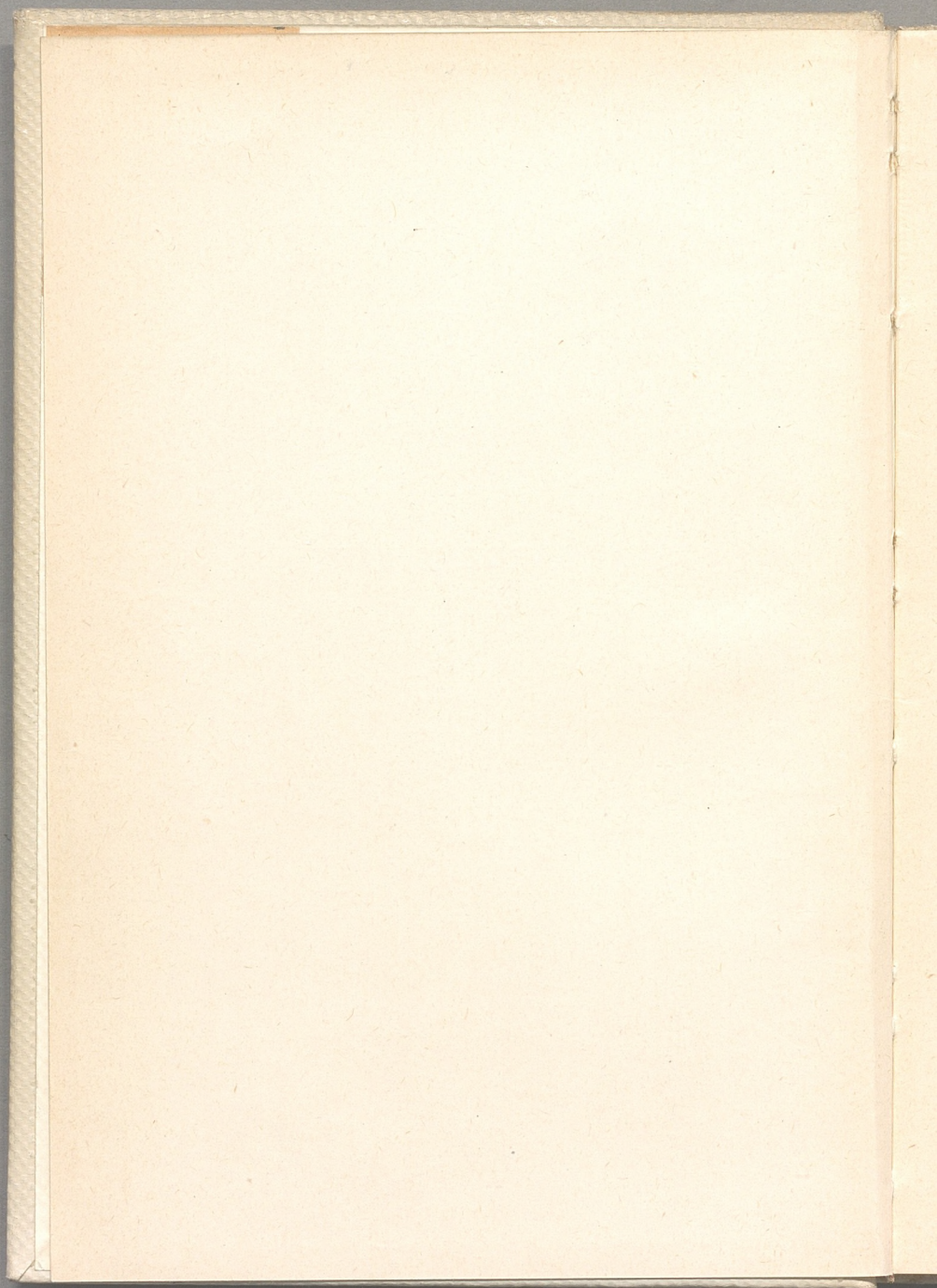
Var. a.

24 13
10120

0120

SKÄRGÅRDENS VÅR

ARVID MÖRNE

SKÄRGÅRDENS VÅR

BORGÅ
HOLGER SCHILDTS FÖRLAG

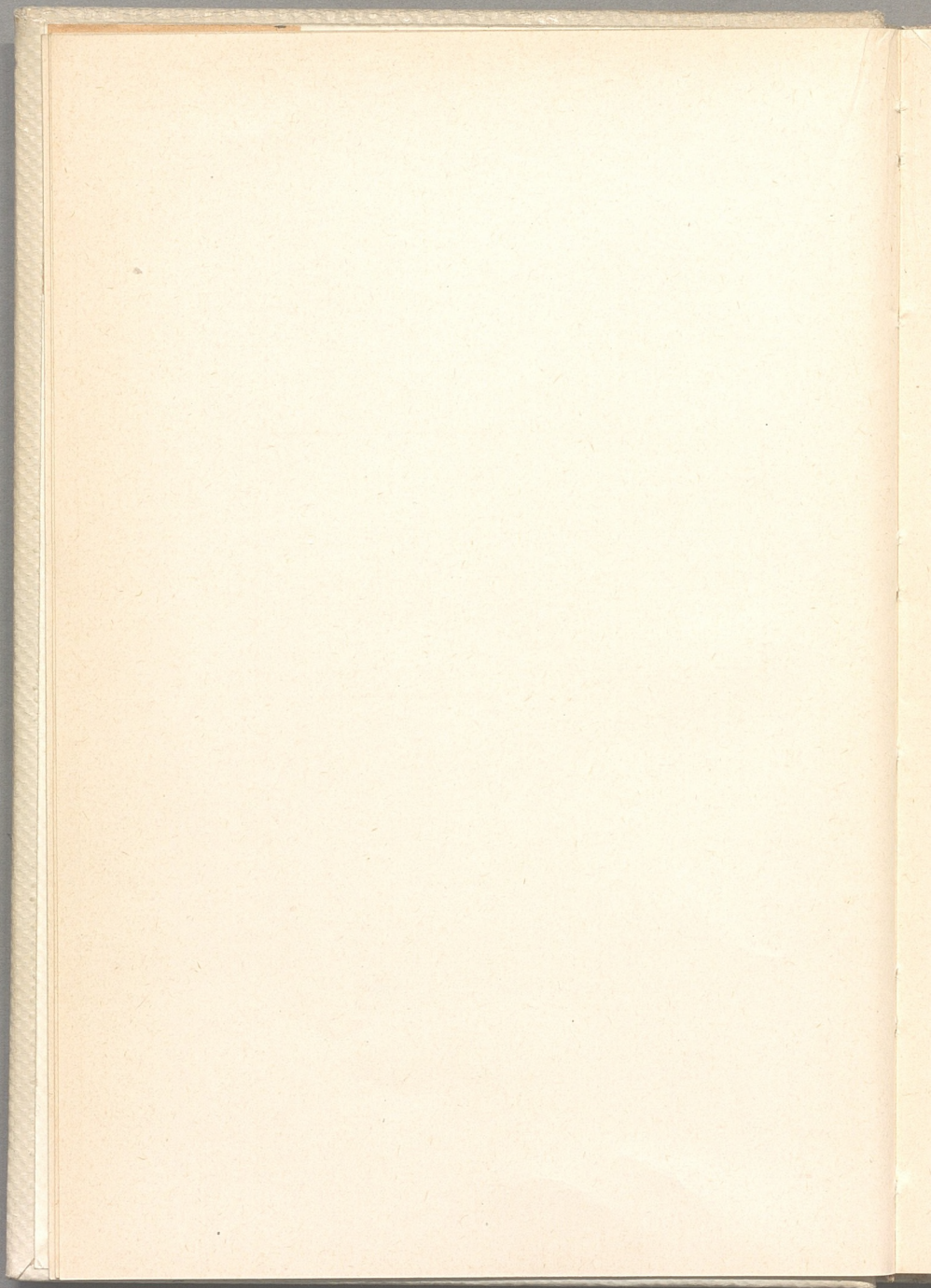

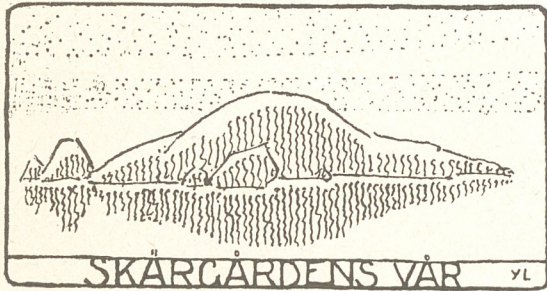
VIGNETTER AV YNGVE LAGERBLAD

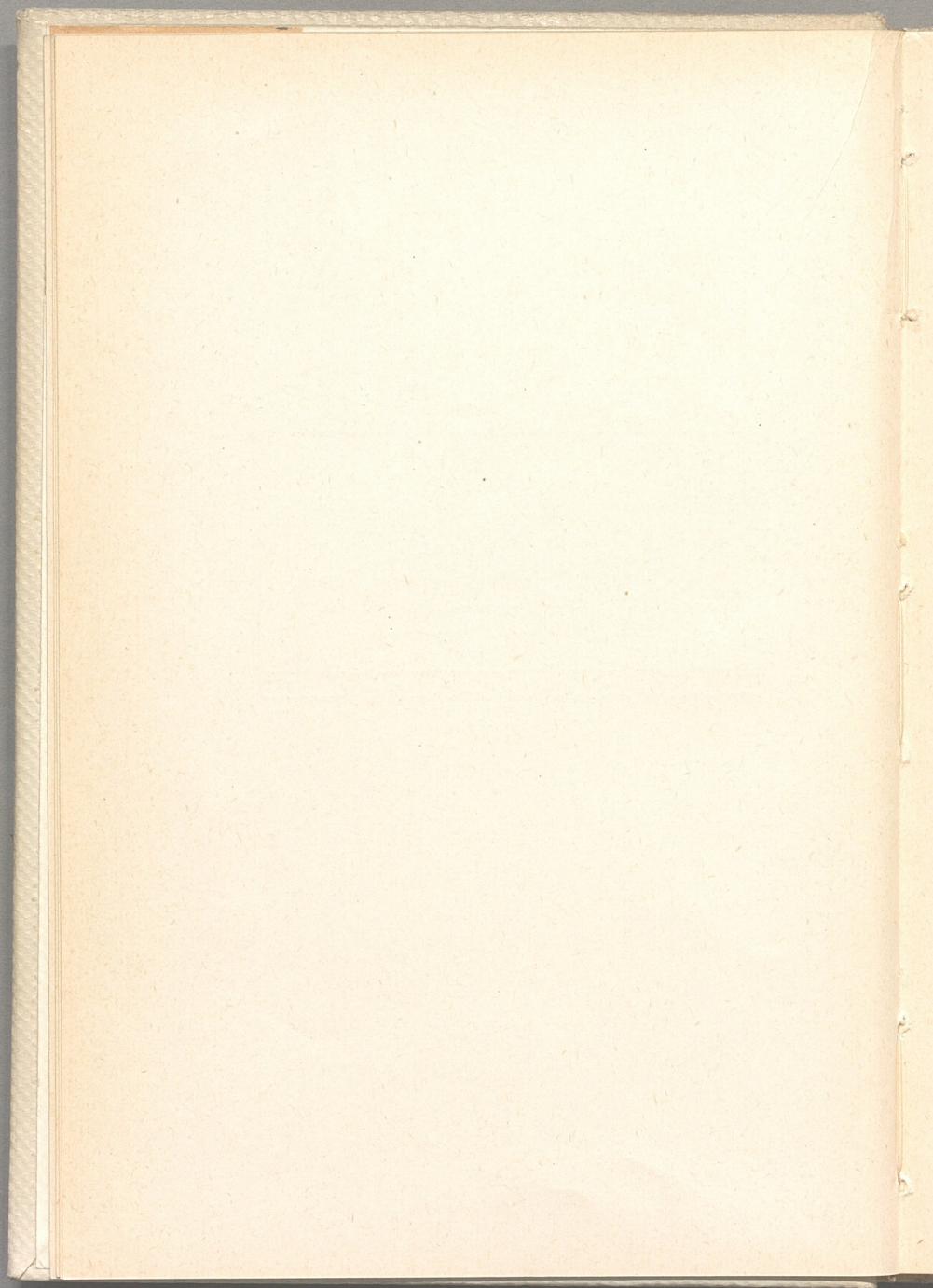
BORGÅ 1913, BORGÅ BOKTRYCKERI

I

MORGONSEGLATS.

Jag seglar en morgon bland skären
i ekan, lagd på slör,
mot ljusa, oändliga mären,
som vidgas utanför.

Och jag varsnar en kobb, som kallar
av strandis stängt i sin ring,
fast havet majblått svallar
och jublar runt omkring.

Den är mig ond att möta,
men jag stävar ändå dithän.
I bukten: flarn från en sköta.
På land: bara grus och sten.

Men skrevan är full av violer:
löften i havets vår
om vekhet och mildhet och godhet,
där bränningen tornhögt slår.

En kobb, där intet kan leva,
som trängtar till lycka och sol,
bär i skrovliga stupet en skreva
och i skrevan en bård av viol.

Klåvskär, Åland, maj 1913.

I VETTSKÅLEN.

I.

Ett grågåsdrev drog susande förbi
i morgonskymlet. Vettarna vid stranden
för vågen krängde. Bleka vattenranden
kröp hop af köld — en köld med vårdoft i.

Aoo! Aoo! Aoo!
ljöd gudungsropet utmed dunkla stupen.
Det tystnade. Omkring mig natten teg.
Blott längst i söder steg
en ensam brännings ton ur djupen.

Men plötsligt sköt i pärlgrå skymlet fram
en vingad vigg. För pipan sam
vitmantlad, vårens furste, ejderhanen.
I vit och stormnattsvart och alggrön glans
han gled så stolt, som under fjällens krans
på kvällsröd sjö den vilda svanen.

Han smög allt närmare mot fjäderskrudarna
av fällda ådor, stoppade med hö
och vaggande sin arma ståt på viken.

Aoo! Aoo! Aoo!
sjöng gudungsskaran brinnande för brudarna
på havets vidd och under molstill ö.
Ur rusig skymnings riken
han långsamt gled emot mitt skär — att dö.

II.

Och skottet föll.

På spänstigt sträckta vingar
flyr flock på flock av ädelt vilt till havs.
Omkring mig dalar tystnad lik en gravs
tidlösa ro. Kring bytet vattenringar
slå ut en gloria av blekhyllt måv.
En stund förgår. En bränning rullar dov.
En stund ännu. Från närmsta strandhälls klav
albräckans rop kring havet klingar.

---

albräckan = strandskatan.

Jag rott min fångst i land och vilar, bidande
på nya byten, medan dagern, glidande
från öster, stryker havet med opal.
På gryningsbleka viken stimma grisslorna
och locka på varann som barn med visslorna
i lek på lindor mellan snår av al.

De tumla, dyka, skiljas åt och skocka sig.
De likna leksaksbåtar, där de flocka sig,
och hela flottan styr till havs på skämt.
Men locket stiger, där den saktå fjärmar sig,
med ton av visa, med en klang, som närmar sig
en fjärran silverklockas klara klämt.

Jag lyssnar, lyssnar. Icke näktergalarna
och icke trastarna i tysta dalarna
en sådan fjärrblå ton af längtan höjt.
Sin taltrast härma sommarnatts-poeterna.
Men skärens vår mig skänker hemligheterna
han djupast dolt. De bo i grisslans flöjt.

STRÅLANDE DAGAR.

Vid arbetsbordet.

I vaset står en kvist av oxelrönn
med grönvit, mäktig blomflock, mörka blad.
En vårens krona över böckers rad
han skimrar. Runt kring stugan brusar sjön.

Och stormen sjunger, sjunger. Överstrött
med vita tuvor är mitt grönbå hav.
I faret lysa prickar fackelrött
mot skärens dok av mörkhyllt lav.

Långt ute.

Brandgula kobbar! Sjöar blå,
störtande akteröver!
Rikare strängar att dallra på
aldrig sången behöver.

Löddrets blommor på vågens kam
plockas av flygande byar.
På fästet, likt hjordar av betande lam,
vandra ulliga skyar.

Kobbarna, täckta med brandgul lav,
stängas av svallet och döna,
men föröver vräker i kamp mitt hav
kring bådor, dunkelgröna,

och det bränner mot ören av snäckor och sand,
som Adria skummar mot Lido.

— — — O visdom, bunden i böckers band,
du är gjord att läggas åsido!

Det fattiga faret.

För stäven skiner ett kummel vitt.
En nordprick, cinnoberröd,
strör glans över vågornas tunga skritt
mot kusten, trädlös och död.

Hur lyser ej varje klick av färg
i detta fattiga far!
Mot stålgrå flada bland fånggrå berg,
lik en ökenväg, det drar.

Men brisen fläcker en skygardin,
och solen målar en vik
i gnistrande, prunkande ultramarin,
som en sidenfanans flik.

EN STRAND.

Längs den vita stranden
vaggar skärens mattblå råg.
Snäckströdd bottensanden
skymlar under våg.

Ingen fot må stiga
hård på höterbäddens blom!
Strandens andar viga
här sin helgedom.

Ingen röst må skära
luftens glinder! Havets rymd
böljar nära, nära,
fast af disen skymd.

Ljusnar himlaranden,
ingen mast dess dallring stör.
Sunden mellan landen
ingen åra rör.

Klarögd sommar springer
ensam här i snår och kratt,
och hans klocka ringer
in den blåa natt.

Ingen lugnet bräcker.
Ensam här sen tusen år
gamla vintern sträcker
fammen mot sin vår.

VINDSTILLA.

Vindstill, vindstill!
Strö över synfältets rand
disen, som svinnande masterna höljer!
Sänk över kusten, som dyningen sköljer,
stämning från hägringens land!

Vindstill, vindstill!

Du är en vagga, som bär
havsdiktens kungsbarn på vilande mede.

Du är ett hägn och ett skyddande rede.
Andaktens altar du är.

Vindstill, vindstill,

virad kring glättade grund!

Före dig brisen och efter dig stormen! — —

Räck mig din degel! Den eviga formen
föds i en ljudlös sekund.

STORMNATT I HAVSBANDET.

Nordöver vräkande fjärd
skyar av stagssegelform
ila i svindlande färd.
Vidderna fräsa i storm.

Kvällningen stupar mot natt.
Ångarn från havsbandet styr
landåt, där fyr bakom fyr
blinkar ur rullande gatt.

Ångarn går trygg i sin träd.
Jakter i lä under land
leta en hamn och en strand.

Redlöst, bland skummande skred

vacklar ett fartyg på drift.
Gaddar och örar och grund
teckna längs bådlinjens rund
domen i rykande skrift.

Sprötet mot natthimlen sträcks.
Skyggt mellan sjöarnas berg,
gulsiktigt blek i sin färg,
flämtar en fackla — och släcks.

SOMMARNS FÖRSTA DAG.

I natt har sommarn vaknat. Än en vecka kvar
av maj — den veckan räcker juni handen!
I natt har flöjeln svängt och undret skett,
det stora undret utmed himlaranden.

Där faller dimman, tät som en ridå,
och bakom vecken allorna i troppar
från skären flykta. Men i strandens grå
och ärgigt gröna klyftor regnet droppar.

Och lindan skjuter strån kring stugans knut,
och gräs i skrevan spirar kring violen,
och skärets fyra rönner breda ut
de gröna skärmarna och bida solen.

INNANFJÄRDS.

Fem björkar, väl i lä för nordankåren,
kring döda stenrösmarker sprida våren
med stammars blänk och skärgrönt unglövsregn.
Fem björkar, susande i var sitt hägn!

Men innanfjärds är sommar. Utmed väggarna
av höga landens klyftor blomma häggarna,
och enen, som på Klåvskär väver hätta
kring bergens kammar, lysten att berätta
för varje bris sin långa levnads rön,
han hissar modigt flaggan, gul och grön,
på alla hymplar där och frömjöl ryker.

Och juninattens vinge stryker
med purpurfanet över vida landen.
Styr dit, styr dit från havets dån!
I morgonsolens flöden skimrar stranden
med stänk av ersmässblom längs björkskogsranden,
med nyponstånd, som skymtas långt ifrån.

DE FORNA SKÄREN.

Jag drömmer mig bland svunnet fornt i skären,
till tid, då skygga fåglar, återsedda
en gång på tio år, bak dessa bådar
sökt fridlyst lä var solvälsignad vår.
Praktejdrars röda kammar sköto lågor
bland bjärtgrönt gudungsblänk på fladans vågor,

och allan sjöng, som aldrig nu hon sjunger,
i isgångssvallet följd av allförrädarn,
och gråsälsskockar, havets boskapshjordar,
de mäktiga och råmande, i kvällens
blåbruna dunkel styrde in i fjärden.

Det hör allt hit, så visst som gamla släkter
och gamla gårdars loft med gamla dräkter
och gammalt gilles glam i morgonsolen
och gammal, gammal melodi på fjolen.

Förbytt är allt. Som långt i havet står
en hägring under rymder morgonhöga,
så skulla någon gång för minnets öga
de forna skären i sin flydda vår.

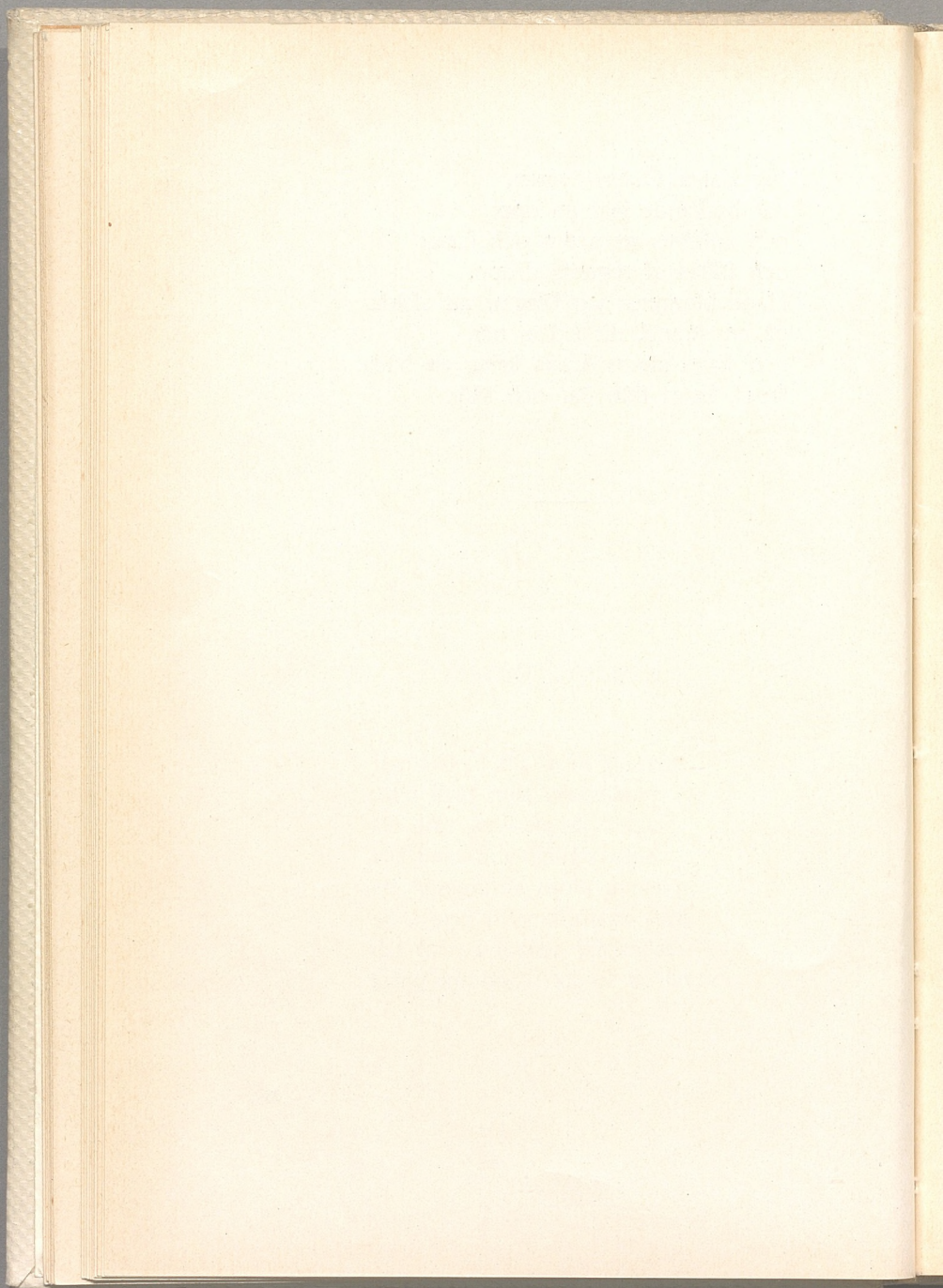

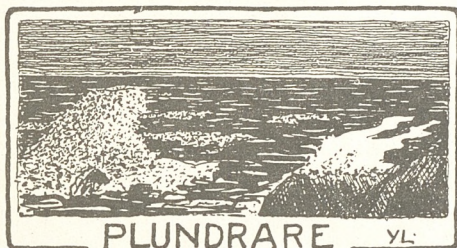
ÖSTERSJÖVÅREN.

Jag älskar allt, som förenar
med livet mitt ishavsländ:
ett drev av betande renar
vid blånande fjällets rand,
ett sjungande moln av allor,
som styr över nordens hav,
där isarna tornas till kallar
kring kobbar, i kåpor av lav.

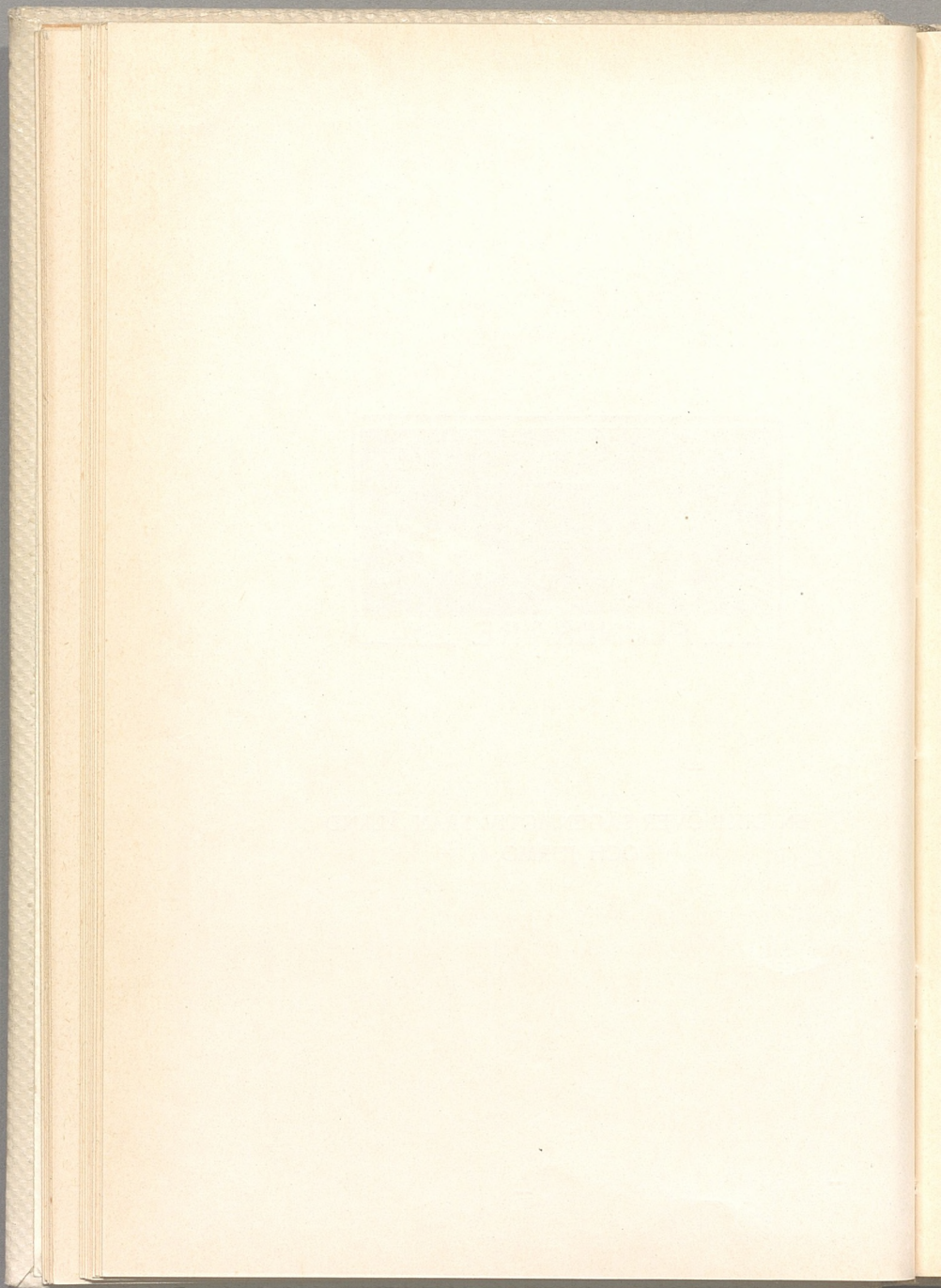
Jag älskar Östersjövåren,
när brakande isar gå opp
och splittras av solen och kåren
och frätas af regnets dropp.
Hans blommor jag längtar att skåda
på en strand, dit led ej bär,
och hans algers krans kring en båda,
långt, långt från öar och skär.

EN DIKT ÖVER SÄGENMOTIV FRÅN ÅLAND
OCH JURMO.

PLUNDRARE.

I.

I spetsen gick de askgrå skärens bonde.
Man sade, att han sålt sin svarta själ
för år och dagar sedan åt Hin Onde
och fått i gengäld makt att träffa säl
i prick på längsta håll och träffa truten,

mot molnen ringlande, så den stöp ned
i höterns bruna bädd på fraggigt ed
med näbb i blod och vinge genomskjuten.

Hans växt var hög: tre alnar, fyra tum.
Men år av ensam id (och kanske grubbel
vid enslig skyttebådas bränningsbubbel)
har nackens rakhet böjt, gjort ryggen krum.
I skjul för skägget, eldrött, strävt som vildens,
låg blekt ett anlet, och förrädiskt blå
där brann en blick, ibland så ond som få,
men ofta from som Kristusbildens.

Det blåste storm. Den grova sjön låg på.
I bondens fjät på bergväg grå
steg ödmjukt fiskarn, nödväxt, hundögd, rädd
för nattens dater, van att jämnt bli hädd
som kältring och för feghet hån få smaka.

Femhundra år tillbaka
var bonden härskeppsviking, fiskarn träl,
som pärtor spjälkte, ved på härdar lade.

Ed = en smal landrensa, som förbinder två större områden. — Näs används i sin egentliga betydelse av udde.

Och Tor vart död och Kristus född, ja väl.
Men hur det gått, höll bonden än sin häl
på fiskarns nacke, än hans härskarsjäl
bjöd lydnad för de bud han föresade.

Och efter fiskarn bondens drängar följde,
mot vädret stretande: två starka, grotta,
snarhanta gräsäljägare, som måtta
de grova huggen, drabbande i rappet.

Oktoberkymning långsamt stigen höljde.
På berget stod en tall. I kronan stormen ven.
Då fiskarn gick förbi, han skalv vid klappet
från gren, som slog mot gren.

Längst ut vid skärets stup mot väster,
där havet sjöd i uddens bränningsfamn,
ett jättebål av sönderhuggna mäster
och gistna bord och bräckta spiror tronade
med en galjonsbild kastad högst på bråten.
När mörkret föll, när mullret dovast tonade
i bränningarnas hålor, tändes bålet.

Men långt på vidden vrox i stormnattsvrålet
ett skepp ur kurs. Man lopp till räddningsbåten.
Då ljud en röst: »Var signat, Kristi namn!
Nu visar fyren, havets kyrka, målet.
Nu vänder skeppets bog från villostråten
mot blosset över vänlig, fridsvigd hamn.»

II.

Tre verst från land en hög fregatt
till spillror maldes. Liken flöto
i ringar kring, där bränningarna bröto.
Mot stranden drev en kullvräkt gigg, en ratt.

Det dagades. Emellan klippor skruvat,
låg, oskatt, akterskeppet än,
och där kajutan ner mot vattnet krängde,
en krans av eternell i fönstret hängde.

Långs vraket roddes bonden. Skyggt hans män
mot fönstret sågo, som om hämnden ruvat
bland evighetens blom.

Man äntrade. Kajutan tycktes tom,
men längst i tunga dunklet någon snyftade.
Det var en flicka, omkring tio år,
med lärftvitt anlete och ramsvart hår,
som grät och kramade i vänstra handen
ett silverradband, men den högra lyftade
som till en smekning hon mot bondens skägg.
Han teg. Han bar sitt fynd till relingsranden.
Han bar det högt och teg. De andras blod
vart stelt som is. Men flickan låg blott,
som om hon lagts i säng av mor, och såg blott
mot bonden upp och sade: »Du är god».

Hans börda föll i havet. Men en vägg,
en vit, en himmelshög, flöt upp ur det.
Emellan vattnets plask och det, som följde,
minuten växte till en evighet.
Ett band av vålnadsvita sjöröksöar
orkansnabbt vältes över dödsmärkt hav
mot vraket, som ett nålfint duggregn höljde.
Från räcket bonden såg i djupets sjöar

så fridsällt ner, som hade i en grav
han blommor fällt, och blekt han log. Men skräck,
en måttlös, vettlös, grep hans män. I båten
de störtade och kapade med bilan
dess spända lina. Deras ögon gråten
began fylla, och dem tycktes vilan
i havet mindre hemsk än vrakets däck.

Vid deras själars speglar fläck vid fläck
i röda odådsnätter häftat fast
och fränt och tårt, som rosten i en klinga.
Nu var det, som en gammal fjätter brast!
De grepo efter böner, funno inga.
Kring båten misten föll. Bakom dem ljud
en bränning och en annan bröt framför dem.
Nu blir oktoberhavet deras död,
om ej ett helgons böner tala för dem!

Den morgonen vart nådens gärning övad
mot männen utan nåd, som bragts att gråta.
Och när de grubblat på sin räddnings gåta,
på undret, som dem hinna lät en lövad

och fridsäll vik med last av brott ombord,
de tänkt: »Guds öga, evigt vaket,
oss skådade med barnets blick på vraket,
den enda gudens makt att allt förlåta
tog röst och talade med barnets ord.»

III.

Förbi på vårblå havet flottan styrde.
Ett skepp föll av mot askgrå skärets hamn.
Kring branta stäven skummet yrde.
Dess pik bar flagg, dess reling kungens namn.

Mångpundigt ankar föll. En gigg tog land.
Till gårds kom fogden, karsk, i blåa kappan.
Och knektar följde. Bonden stod på trappan.
Hans öga mätte havets fjärran rand.

Och det var vår. En oxel stod i blom.
I hamnen lyste skeppets segel.
På bron stod bonden, bidande sin dom
för mord och rån till död på stegel.

I stugan bytas pilvasst smidda ord,
och hullinglömska spörsmål fogden ställer. — —
På sparren hänger över högbänksbord
ett radband i en krans av eterneller.

Det varsnar fogden: »Mig i handom giv
det helga bandet!» — Bonden blek sig reser:
»Ej helga bandet får du för ditt liv,
i dödens väkt vid det min bön jag läser!»

»Du har det rövat, niding!» fogden slöt.
Tog bandet ned. Men då ur bondens öga
så avgrundshemsk den blåa viggen bröt
som ljungeld ur en natt, där molnen snöga.

»På detta skär sen tusen år min ätt
har bott och ryggås rest och jagat vida
och kölar sträckt och övat strandens rätt
och lagts i hög, som din, vid kungars sida.

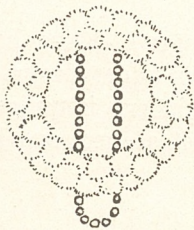
Är niding jag, är niding du också!
Blott mörk och blodig bragd att härska lär oss.
Är stort ditt bo, är mäktigt mitt också!
Med svagas lik är gödd den grund, som bär oss.

Är niding konungen? Kring havets hörn
på rov han flyger under flagga brokig.
Är niding blåa himlens konungsörn,
som djupt i kidet sänker rovnäbb krokig?

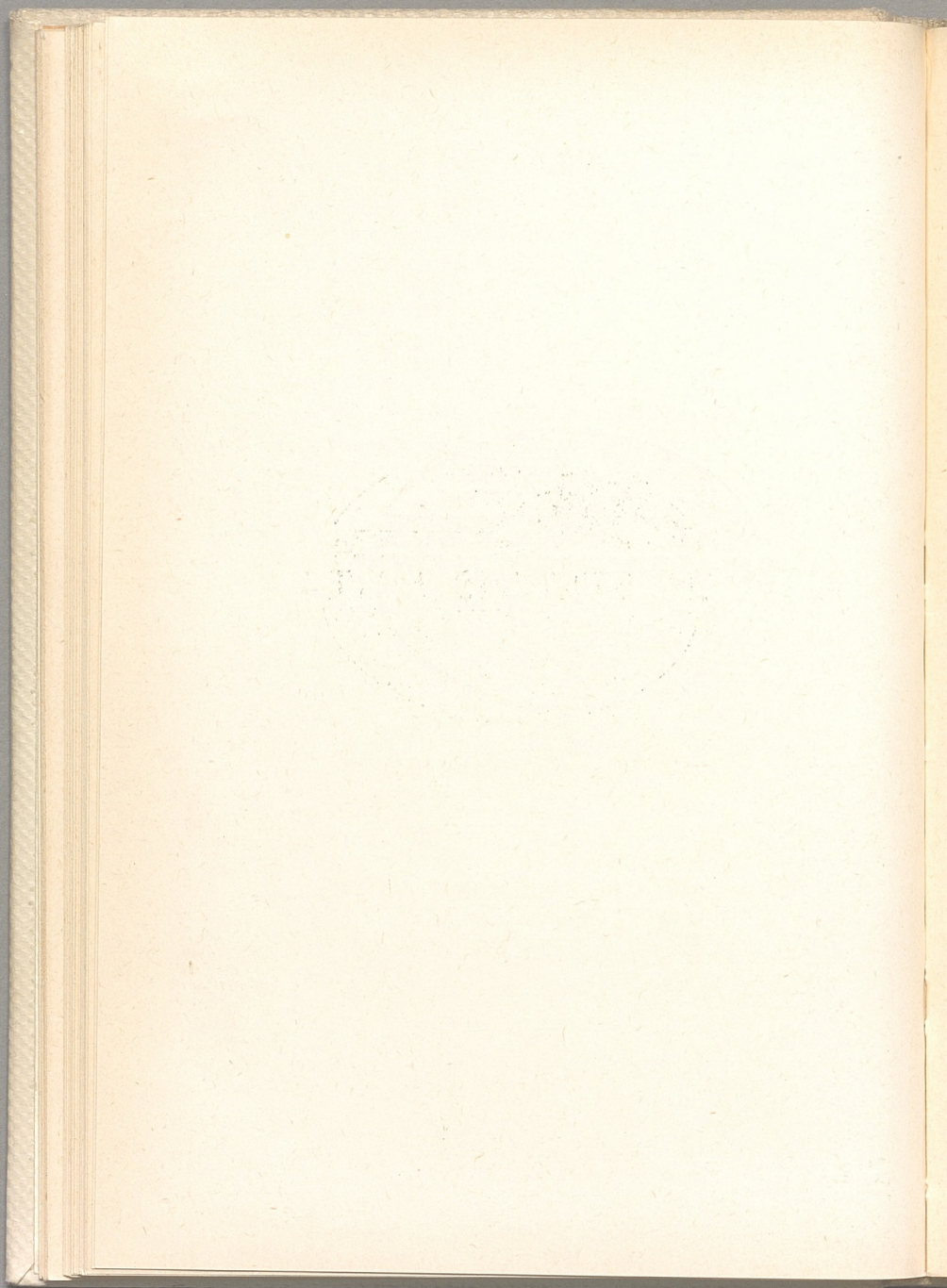
Man tage konungen bak borgens vall!
Man kulans bly i örnens hjärta skicke,
där breda vingen sopar havets svall!
Man dräpe mig! Men niding är jag icke.»

Och tystnad föll. — — »Jag känt av livets ve
långt mer än nog, och gärna mig beger jag
den gud, som härskar bortom det, att se.
När dödens port slås upp, förvisso ler jag.

Blott steglas ej jag vill och dras i träck
och multna på en brink och träs av sulor. — —
Nu, fogde, mig tillbaka bandet räck,
mitt kära band med silverkulor!»

EN STIG VID HAVET.

Med slipade, jämna hällar:
(en verstlång terass mellan skog av tall
och havsvidd, som höstliga kvällar
gjort sträv och öde och kall)
står Måsbergakusten.

I söder,
långt i den mörknande cirkeln mitt,
en lysboj blinkar i rött och vitt,
och i öster, där havet i veckor stritt
med brotten, en ledfyr glöder.

Över klippor, där dyningen sackar
tillbaka i djupet från slipad rand
med bubblande porl, — över klackar,
i flisor bitna av isens tand, —
över döda vågor av sand,
där potentillorna sänka
rotträdsnäten och blänka
med gula kronor i solens brand,
en gångstig leder. Där trampa
sen hundra, och mer än hundra, år
de tunga fötter, som klampa
på arbetsstråten var höst och vår.
Från byn till skötbåtshamnen!
Från skötbåtshamnen tillbaka hem!
Så skapades stigen, men skaparnamnen
må här förtigas. Vem gläds vid dem?

Om stigen, som sådan, jag ordar.
En yngling med pensel, staffli och palett

har Måsbergakusten en vårdag besett,
och när fjärden från röd- till blåviolett
i kvällningen skiftar, fullbordar
han tavlan. Den fyller kravet,
som juryn ställer, och mer än det.
På höstsalongen som nummer ett
man prisar »En stig vid havet.»

Den prisas för perspektivet,
som låter blickarna glida
mot himlarandens skyar
i rosa och alabaster,
den älskas för motivet:
idyllen sida vid sida
med havet, det episkt vida.
Men intet den skvallrar om livet
i gråa och fattiga byar,
om dem, som med stormarna strida
för några strömmingslaster.

Om dem vet duken ingenting.
Och sett med deras öga,
har horisontens vida ring

och molnets bana, måsens sving,
av färg och stämning föga.
Tre färger vet det ögat av:
den blå, som lovar bris från hav
och fångst i bärgad sköta; —
den grå, vår stugas fattigfärg
och mossans på vårt låga berg
och stigens, som vi nöta; —
den svarta, över kistan bredd,
vår mödoköpta vilas bädd,
där domens dag vi möta.

Så låt min penna tolka
den fattiga stigen, vars glans blir blek
i verkligheten runt omkring,
och låt mig dikta om arma ting,
om stormens och vågens och isens lek
med kämpande fiskarbåtar!
Och låt mig stigen befolka
med dem, som trampat hans barr i nöd
för stuga och hem och dagligt bröd
och lyssnat i ångest till hav, som sjöd,
och till mistsirenenens låtar!

En vår — det var för längesen,
när oppåt landet lärkan slog
för skalder och artister,
föll kvällen över fjärden med blodrött sken,
och nordan fläktade bister.

Han ökar mot natten, han hastar
till havs genom flador och strömmar och sund,
han viner, han piper, han kastar
sitt yr över synrandens kokande grund.

Tre skyttar, på pass vid råkens rand,
fly över skare, som skakar.
Det mullrar omkring dem, det brakar,
och isen skjuter i flakar
med dånande skott från land.

Fåfängt trängde en klockas förvirrade
klämt genom vårnattsdisen.
Fåfängt kvinnor med facklor irrade
borta på hemfjärdsisen.

Fåfängt på stigen i dagningen spejade,
gråtögd, en barnaskara.
Solskenet flödade. Byarna fejade
havet och fästet klara.

Men trenne kors vid stigen, just där gloppet
slår opp sin vida port mot havets blå
och vita tegar, minner om förloppet
av denna vårnatt. — Lutande och grå,
de likna tiggarbarn, på post vid grinden,
där över heden dimman duggar tät.
Det vajar ingen minneskrans för vinden,
och ingen bokstav sirar hårda trät.

Jag lämnar korsen i regnen
att rötas och multna med åren
och griper på nytt till skärgårdssägnen,
berättad en afton vid skötbåtsåren.

På den byiga olycksvåren
blef sommaren kall, och tidigt skullade

hösten kring himlarunden.
Strandvattnen stego, vågorna rullade
hotande in genom sunden.

En natt i oktober, när stormen körde
sin jätteharv genom sjöarna,
fjärran och klagande nödrop hörde
folket på yttersta öarna.
Kullstjälpt, en skötbåt med fjärdedagsdyningen
drev i en bränning och bräcktes.
Lotsen på vaktberget såg den i gryningen,
där den av virvlarna täcktes.

Men nog med dramer!

Till aftonrodden

går fiskarn längs stigen i sakta mak,
ger akt på havet och vädergrodden
i väster och skyarnas seglande flak.
Hans rygg har tidigt böjt sig i kut,
och tidigt vid skot och vid åror
ha mödorna tagit hans kraft i tribut
och plöjt i hans panna fåror.
Han sörjer blott för en enda sak:
fångsten för morgondagen.

Han går ej till stämman med ryggen rak,
han rider ej häst genom hagen,
han håller ej gille med flagg över tak.
En bonde är konung och patriark.
En lots är herre vid ratten.
En fiskare bygger på andras mark
och strör över andras vatten
de sjunkande nätenas flarn av bark.

Men jag tar honom ej som individ
och typ för ett kuvat släkte.
Så långt som tankarna räckte
bland strandbyggaröden i heden tid,

ser jag hans likar streta vid årorna,
plöja sig fram genom mistkallt hav,
trampa stigarna, rista skårorna
först av alla i runprydd stav,

yxorna slunga mot furulommarna
först i susande vildmarksdjup,
stugorna timra för efterkommarna
under mossiga bergens stup.

Lommen är rotändan av trädet.

Vi kommo i samspråk om skärgårdsöden
— vad här jag förtalt och annat till. —
»Man bävar väl ofta vid rodret i nöden,
när snöbyn rasar och kursen går vill,
när yret står tätt som en rappad vägg
för stäven, och vågorna isa suden,
och stänket fryser i hår och skägg,
och man hör av en bränning ljuden.

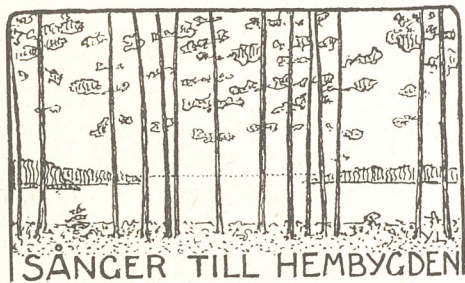
Man skulle haft skötorna opp, men hann ej; —
mänskan är långsam och stormen rapp.
Man kommer hem som fattiglapp.
Man tänker: »Jag säljer stugan till våren
och söker mig jord i bondens skog
och svedjar och dikar och går bakom plog
och bygger torp med åren.
Man tänker så. Men — man kan ej.»

Vi nådde hamnen och skiljdes åt.
I skymningen såg jag länge hans båt
mot blygråa gattet, tills dagern svek,
och jag vandrade hem till byn.

Så gingo åren. En dag för min syn
steg plötsligt på nytt den gamla vyn
ur duken i ram av ek. — —

Det var som om ramens begränsning vek
för ett vräkande hav, ett obeskrivet.
Och stilla på stranden blommade livet
på gämlig stängel med krona blek.
Det var som ur stigens många tusen
i sanden trampade mänskospår
små lågor fladdrat. Det var ej vår.
Det var höst, och i kojorna tändes ljusen.

SANGER TILL HEMBYGDEN

THE
LIBRARY
OF THE
MUSEUM
OF
COMPARATIVE ZOOLOGY
AND ANATOMY
HARVARD UNIVERSITY
CAMBRIDGE, MASS.

EN FURA PÅ MON.

Den fura, som smyckar vår hembygds mo,
vårt heliga träd vi kalla.
Dess anblick gjuter i själen ro
och mod att strida och falla.
Dess stam av solen en genglans bär,
och vindarnas sänger tona
sitt eviga drapa från hav och skär
i dess blågrönt skiftande krona.

En skyrest fur är en kämpe, ställd
på post, där det strids om ett rike,
om ljus mot mörker, om rätt mot väld;
den är stolt och en hjältes like.
Hur mörk är de mumlande granarnas hord
på tåg från tinande tundra!
Hur dödsmärkt och bister och arm den jord,
vars blommande prakt de plundra!

Vi älska ej tuvornas duvkullsblomst
bland granar, symboler av döden.
Vi bedja om solens återkomst
i röda och segrande flöden.
På frysande marker, där skuggorna bo,
må glittrande strålregn falla!
Den fura, som tronar på solvid mo,
vårt heliga träd vi kalla.

BYGDENS TONER.

Några dikter, tillägnade »Brage».

Landet vaknar.

Det mörka landet, som ur natten höjer
sin vemodspanna mot den bleka solen,
det flyktigt leende, som flyktigt dröjer
i sköra sommarprakten, strödd kring polen,
det vintertysta, svept i millioner,
av stormar vräkta, vilsna flingors dok,
det mörka landet under främlingsok —
jag ser det vakna i ett stänk av toner.

Bondfiolen.

En melodi från bondfiolens strängar,
en av de halvt förglömda, muntra, gamla,
kan så som ingen spridda bygden samla
till glam, till dans på vårnattsljusa ängar.
Och som en kväll, när glöden dör på härden,
— en vinterkväll med stämning som i sagan —
fiolen tolkar hjärtats fröjd och klagan,
så talar ingen annan röst i världen.

Visans veckor.

Sådden är gjord, i lidren vila plogarna.
Borta på vägen slamrar stadsbudskärran.
Kvällen står ljus kring fälten och kring skogarna;
fjärran blir nära, nära blir ett fjärran.

Visan på läppen föds i såddens veckor,
visan om kärlek, hopp och trofast minne.
Göken han galar, hörs på långa sträckor.
Häggblommen faller. Visans tid är inne.

Ringdansen efter slåttern.

Nu är höet bärgat in och lyktad slåtteranden.
Runt kring röda gårdarna stå vida fälten tomma.
Nu är varje lada stinn. Nu regnar bröd i handen.
På de bara snesarna ses bondens glädje blomma.
Och nu klingar ringdansvisan, ärvd från hedenhös,
över slagen linda sprakar hennes lusteld lös.
Ordena bli trånga.
Toner orden fånga.
Ringdanstoner, löftestoner ut i rymden strös.

Glammet utmed tågen sprids, och snart går byn
till vila.

Stilla smyger dagningen emellan husens rösten.
Drängen fyller så och ho och låter tanken ila
över sommarns tröskel hän till flyttningen om
hösten.

På sin bro står bonden som en kung på tingets
sten,
mäter lugnt sitt rikes vidd, dess fält från ren till
ren.

Kring hans slott, det röda,
mognar kärntung gröda,
och en bofink slår revelj på borggårdssalmens
gren.

När skötorna bärgas.

HON sjunger i båten så glädjefull
i gryets ljusnande timma.
I aftonens visa var sorg och mull,
men morgonens toner glimma.
HAN över svallarna
blytungt tåg
lyfter, och hallarna
bärgas ur våg,
och fjällen händerna rimma.

Första skötan var skimrigt vit,
och dubbelt tung var den andra
av silver, som lönar en fiskares slit.
I sommar stimmerna vandra
in genom sundena.
Havet slår
varmt över grundena.
Fisket går
med fröjd, när man tyr till varandra.

Svällande segel på skötbåtsmast!
Stigande brus kring skären!
Ilar, som jaga i sträckande hast
strimmiga strömolnshären!
Fram över stänkande
böljestråt!
Fram med blänkande
last i båt
mot vaknande landamären!

Sjömansvisan.

Men långt på Östersjön, där högsta vågen
har höjt en grönvit plym bland vreda toppar,
ett ensamt skepp det smäckra sprötet doppar
i sjöarna, och stänket yr kring tågen.
Ett ensamt skepp! En relingsgränsad värld,
emellan hav och himmel rolöst slungad,
från sjö till sjö mot mörkblå synrand gungad!
Ett ensamt skepp på enslig världshavsfärd!

Dess segel bada bugnande i glansen
av gränslös himmel, smekt av gränslöst hav.
Den käckas sjömansvisan lyfter av
allt kvalm, som ruvar i den gråa skansen.

Allt kvalm, som tynger, och allt agg, som sårar!
Vart gammalt kval, som sinnet har igen!
Som stänk mot bogen minnena av tårar
och avskedshandslag virvla bort i den.

Så stiger inget skepp ur vågens famn
som diktad stäv ur visans vita bölja.
Så nämner ingen lönnligt dyrkat namn
som visan, klingande i fjärran hamn,
när gröna sammetsvågor dynen skölja.

* * *

Där hänger i en skärgårdskyrkas kor
en snidad brigg. När altarljusen tindra,
kajutans gula rutor stilla glindra.
Där inne någon vänlig ande bor.

I diktens kyrka, rest med torn och finne
av drömmar, flyktade från tid och rum,
ett gyllne skepp i krans av snövit skum
skall stråla som vår hembygds äreminne.

NYLANDS VAPEN.

Sång, tillägnad Porkala ungdomsförening.

Hell salta sjö! Hell havets stålgrå bölja,
som fosterbygden i sköldarna bär!
Hell hemmets kust, som vita kammar skölja!
Hell röda stugor på grönskande skär!
Hell hembygdsblänk från fyrars lågor!
Hell fjärdar, fädrens kämpastråt!
Hell strömmen med de egna vågor,
den gyllne båt, den gyllne båt!

Nylands vapen: en båt av guld mellan två silverströmmar på blå botten.
»Stark ström på egna vågor går genom havet» har fått burskap som
nyländskt studentvalspråk.

Hugg in med klinga blank, där hugg behöves!
Du Nylands skara, ej vare du sämst!
Hugg in för ljuset sak, när folket söves!
Hugg in, hugg in och var djärvast och främst!
Giv detta svar på feqa frågor:
Framåt, vår unga flock, framåt!
Hell strömmen med de egna vågor,
den gyllne båt, den gyllne båt!

Den vita fanan med vår hembygds tecken —
där striden står för fädernesland,
hon blåser ut. Sydvästen jämnar vecken,
och båten glimmar i solskens brand.
Då spännas viljor och förmågor.
Oss följ genom livet åt
den starka ström med egna vågor,
den gyllne båt, den gyllne båt!

JUNIMORGON I SKÄREN.

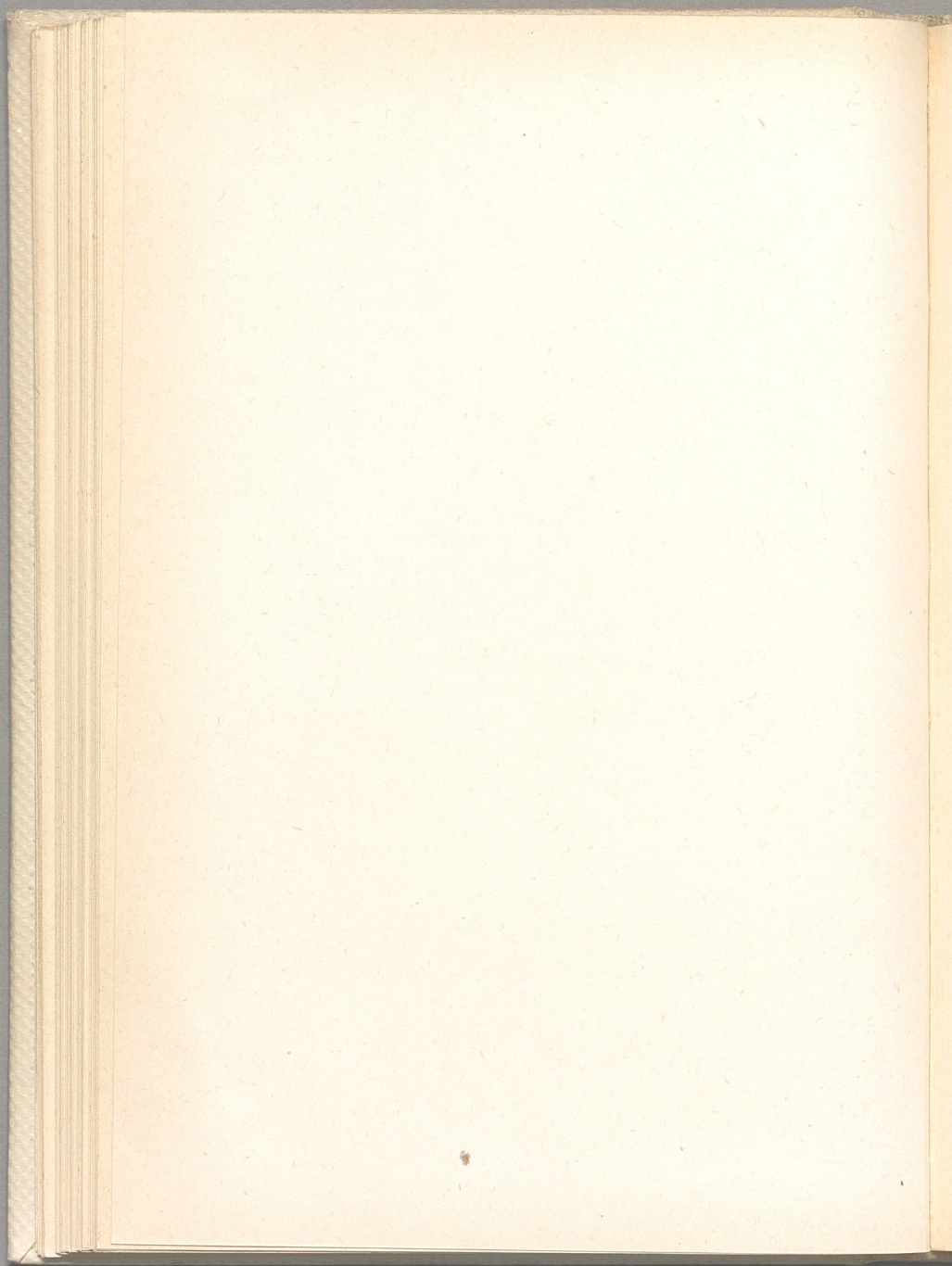
Den bundna sången spränger bojorna,
och det blir dag kring fjärdarna och sunden.
Hur röken ringlar ljus från kojorna!
Hur solen glittrar över klibbalslunden!
Som bokars lövprakt i en jylländsk dal
du snudda ser mot Bältets juniblånad,
så viras kransarna av djupgrön al
kring Nylands hav i sommarns gryningsmånad.

Kom upp på berget! Kumlets vita rund,
hur hög den välves över skärens riken!
Hur bjärt i gryet blänka fjärran sund!
Hur grynnor glimma långt i Finska viken!
I luften larmar måsars morgonkör
till tärnfalangens skriande diskanter
och solen stiger och sydvästen kör
med unga böljors spann mot näsets branter.

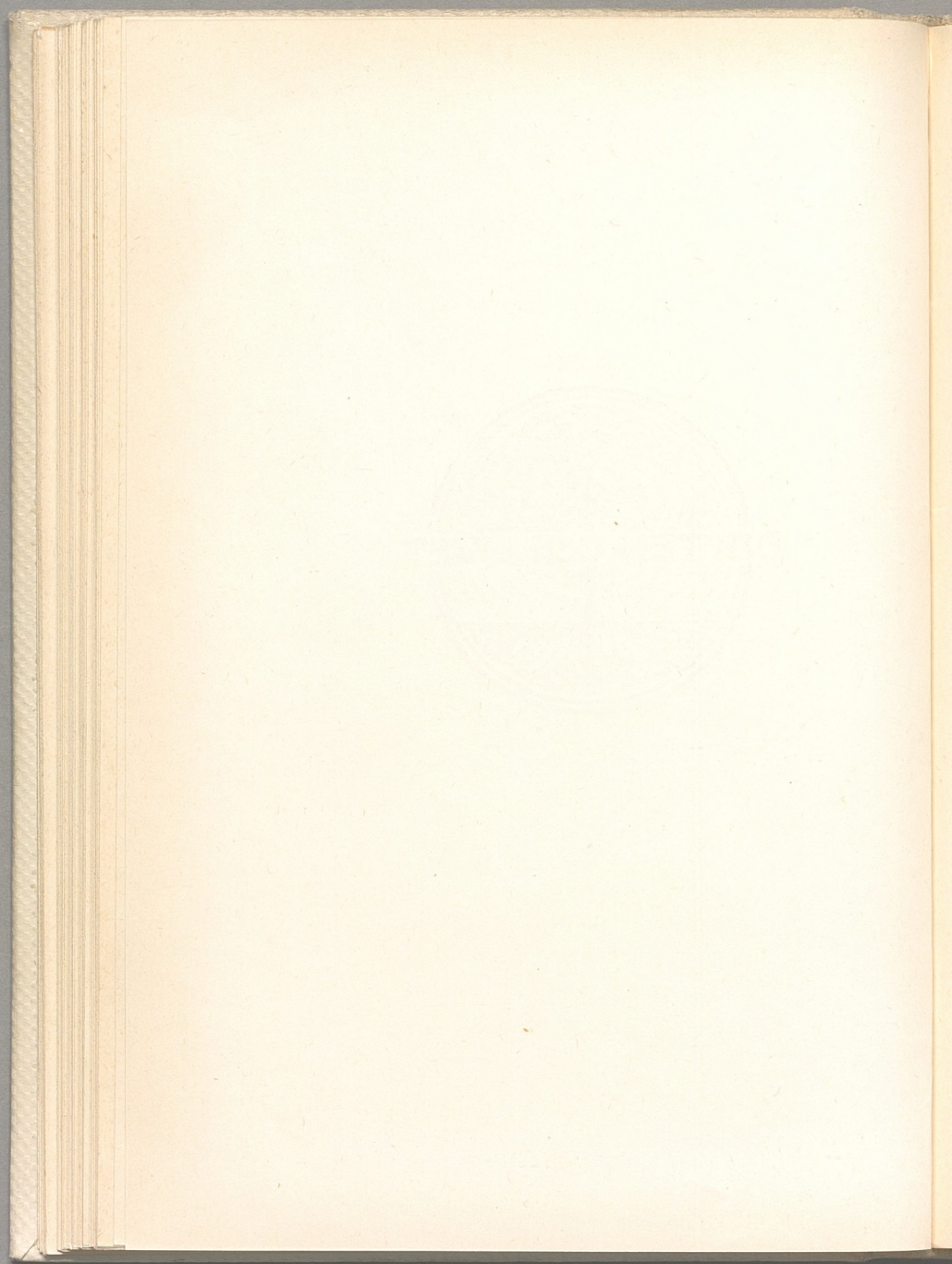
Men in mot land den första båten rör
med fångst ombord. På fjärden andra följa.
Det dunklar blått, det lyser pärlemor
från nätens strömmingsskatt och viddens bölja.
Ett regn av fjäll på toft och bord och spant,
en jämn, sydvästlig morgonsjö mot suden
är fiskelyckans granna underpant,
när skärens sommar ler i högtidsskruden.

DIKTEN.

Den vilande dikten, hur skön han är!
En glidande svan på en ström!
Ett vindlöst och tiggande havs mystär,
dess bernstenglimmande dröm!

Den lekande dikten, hur virvlar ej han
i regnbågsskimrande stänk
och jublar och hälsar med sång sin tyrann,
lik forsen i bergets länk!

Den kämpande dikten: En springflod i svall!
Över banken, besegrad förut,
han stormar och störtas vid dynernas vall
på knä med sin pärltribut.

MEDITATIONER.

Hur skalden längtar, att den svaga handen,
som pennan för,
titanens vore, hvilken svingar branden
och flammor strör
kring de förslavade och mörka landen!

Att dikta är att lida. Lida är
ej att i egen själ mot mörkren spana.
Det är att se, hur varje mänska bär
kring ännu skuggan, vilkens djup vi ana,
när jorden höljer den oss mest vart kär.

Nu viner stormen, och solen sår
i rymden sitt flammande säde.
Det våras i dungar och videsnår.
I spirande broddar en susning går.
Men du, o människoande, står
alltjämt i ditt svarta tråde.

När bräcker din vår? — — — —

Och skyarna ösa sin rikedom,
sitt silverregn, över fältens rund.
Du kala, tvinande lund,
när springer din gren i blom?

KORALLREVET.

Brusande rev av korall,
ring, i ett världshav kastad,
klyvande sjöarnas svall,
med bländande pärlor lastad — —
ensamt, som aldrig en dyn,
aldrig en klippa vid stranden!
Trista och glimmande syn,
smyckande himmlaranden!

Brusande rev, med din palm
visar du väg genom havet.
Hägrar i middagens kvalm,
halvt i din dyning begravet.
Skälver i vitnande trots,
när stormens förtöjningar lossats,
och kämpande skepp förgåtts,
och bävande hjärtan krossats.

Brusande rev av korall,
ensamt som du är mitt hjärta
efter sin härlighets fall,
bortom sitt världshav av smärta.
Solen vid banan är smidd.
Skeppet har hamnen att fly till.
Brusande rev, på din vidd
äger du intet att ty till.

Men när violblå kvällnings vinge snuddar
vid västerns bryn,
ett kolmörkt hav emellan silveruddar
står fram ur skyn.

Där glider SKEPPET över dunklets spegel,
som bris ej stör.
Ej rörs en år. Ej glimmar vitt ett segel.
Men SREPPETS för

bär KORSETS bild. I prakt dess lågor brinna,
dess gnistor dö.
Förgäves höjer DUVAN att dem hinna
sin vinges snö.

Förgäves slungar MOLNET att dem hölja
sin slöjas svall,
ty KORSETS fyra strålefloder skölja
kring vidden all.

Ur svarta spegeln sticka VALENS barder
och SKYTTENS pil
och SKORPIONENS gadd bak milliarder
av tomma mil.

Den svarta spegeln, o hur stilla bär den
sin last av ljus!
Mitt öde rev, min andes hem i världen,
vad vill ditt brus?

Havets olivgröna siden
frasar mot strändernas ör.
Kuvad i stormmånadsstriden,
vågen på vidderna dör.
Ångarn, den grå triumfatorn,
där han ur synlinjen dök,
sprängande väg mot ekvatorn,
textar sitt avsked i rök.

Virvlande, solkiga flagor
draga vid kolvarnas takt
över en synrand av sagor,
över en himmel av prakt
strecken, de svarta, som skära
världar av skönhet itu.
Drömmande rev, huru nära
skönhetens källa är du!

Dyningen bubblande skurar
din rand — men korallernas slott
strålar med milshöga murar,
trollgrönt och sagoblått.
Svalarna bada i lågor.
Facklor lysa dess vall
djupt under sorlande vågor
och frasande dyningssvall.

Drivande strömolnsfjunen
flyga så högt, tindra så vitt,
speglas så mjukt i lagunen,
som vaggar i revets mitt.

Gråhyllt bleka och trista,
— fångar på marsch, slagna i järn —
dess böljor vandra. De brista
som dödsdömt svall i en tjärn.

Djupt i mitt väsen bunden,
brister, som de, en våg, en ton.
Kring haven och himlarunden
jag söker mitt land, min zon.

DEN GAMLA DRÖMMEN.

Jag drömmer mig en stuga, timrad mellan tallars
stammar,
ej långt från hav, ej långt från fjäll med moln-
behängda kammar.
Jag ville tro, att pappret, lagt på svalens furubord,
blev fyllt av nattens visa språk och gryets pur-
purord.

Jag ville tro, att böljans ton i bränningen vid
stranden
kan sjunga i min rytm engång, att snön vid
jökelranden
kan lysa i mitt rim — —

Min dröm, han tar en sällsam
riktning!
Ej rörs en våg i fruset hav! Ej böljar isad dikt-
ning!
Men över kustens bård av snö strös löven, frost-
förbrända.
Mot nord, mot storm, mot yr, mot natt sig årets
dagar vända.

LÅNGT TILL DAG.

Kring min stolta hembygds jord
sångens nät jag spunnit,
men min diktnings lycko-ord
har jag aldrig funnit.
Jag har sträckt för djärvt mitt stag,
lättat ankarflyet
alltför arla, fruktar jag.
Ännu dröjer gryet.

Ej på länge solens ur
bådar dag för skären.
Ännu gömmer dimmans mur
fjärran grundbarriären.
Än för nattlig nordans fläkt
vajar björkens hänge.
Hon skall komma, dagens väkt.
Men hon dröjer — länge.

DEN ENDA STIGEN.

Det går en stig, en enda, ner i lugnets dal,
där friden lissar hjärtat, som din blick en snövit
tünne.

Det finns i livet blott en vän, som ej är fal,
vars hand ger tröst, vars själ är godhet innerst
inne.

Det är din moder ej. Emellan höst och vår
bär vägen genom gröna sommarveckor.
Men mellan dig och en, som snart ur livet går,
hur djupa klyft, hur vida ökensträckor!

Det är ej hon du över allt har kär,
din maka ej och ej din älskarinna.
Vid altaret du står allena, när
med höga lågor dina böner brinna.

Och minst det är den vän, som dig med hand-
slag mött
i en förtrolig stund och som du träffar gärna.
Man hör varandras ord och fattar dem förstrött,
som från ett däck man ser en glimt av en lanterna.

Din väg till lugnets dal går fram, där fjärdens flik
står blå mot jord, som gula löven höstar.
I stilla blicken ur en djupögd vik,
där bor den enda makt, som tröstar.

VÅGOR PÅ VIDDEN.

Fåfångt grubblar du vid årens
gråa flod på mänskovårens
snabba vissning. Tingens rot
när ej tanke, när ej grubbel.
Livet är en böljas bubbel,
lyst av morgonsolens klot.

Låt blott havets vågor glida!
Lär att ingenting förbida
av en dags, en livsrymds flykt!
Före dig ha många tusen
släktled skådat stjärneljusen
från den kust, där bo du byggt.

Efter dig skall bölja brusa,
bränning mullra, vindsång susa
över strån i strandens ör.
Som i vita sanden spåren
ljudlöst glättas ut av kåren,
tidens fläkt ditt verk förströr.

Livet — det var bruset, språnget
från ett namnlöst, mörkt förgånget
mot en solig synrands svall,
vågens språng mot viddens under,
följt i bristningens sekunder
av miljarder likars fall.

I GRANMORASKOGEN.

I Granmoraskogen, i granars rund,
en ensam vildros blommar
som ett irrbloss, tänt på en fattig grund
över sagornas rikedomar.

I viken, där byars och skurars brus
drev fisken från lockande agnen,
där dallrar i mojnande höstnattens ljus
Lyran och Karlavagnen.

Och min dikt, som tonade brusten och grå
under jagande skyars vimmel,
har fångat ett stjärnskott sist ändå
på klarnad septemberhimmel.

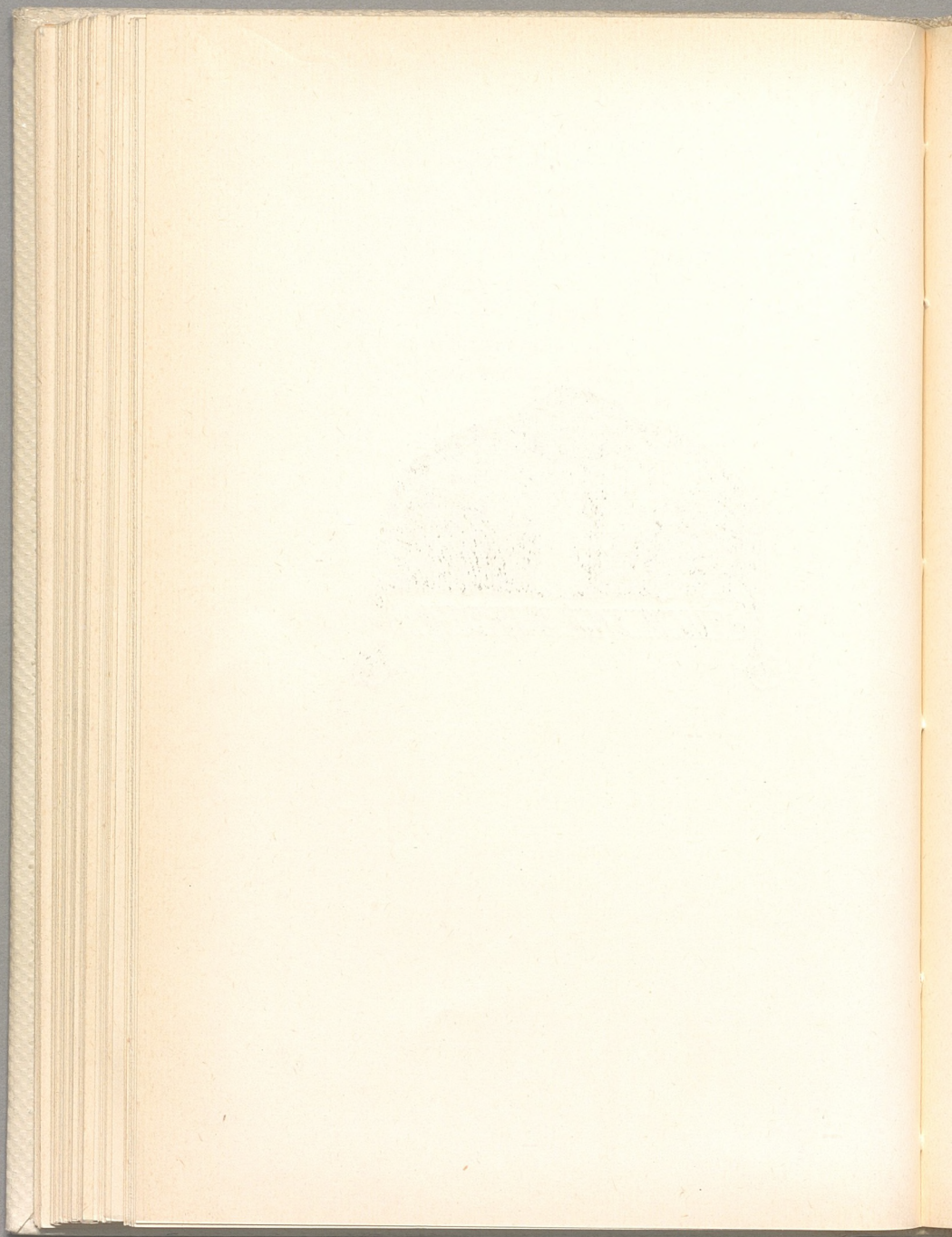
EN NYÅRSDIKT.

Så ha vi nyår. Den väg vi gå
är brant som stigen i alpen,
där han ur skogarnas famn vill nå
den bara, svindlande stalpen.
Hur är den stigen ej vemodsvit
som askan av brev, som brunnit!
Och dock — han bär genom molnen, dit
vi blott i vår längtan hunnit.

Så ha vi nyår. En ny spiral
av vägen är lagd till rygga,
som leder upp ur vår barndoms dal,
ur ängden, där människor bygga.
Jag ser dem plöja sin teg och så
och harva och skördar skära.
Hur fjärran, fjärran! Och fästets blå
oändlighet — hur nära!

Såg du de glimmande fjäten
tvärs över äng, snett genom by?
Såg du de glimmande fjäten
under ett tindrande ny?

Hörde du dallrande strängar
klinga i fjärran och klinga helt när?
Varandets hemliga strängar,
det ljusa i allt som är!

Flora har kommit, och spåren
de glimma, de sprida sig tusendefalt.
Flora har kommit, och våren
blommar i alla och allt.

Hur sällan till min fjärd, som vaggar tonlöst kall
emellan skärens stup och gloppens bråda svall,
ett ensamt, vägvillt segel hinner!
Hur sällan i den rymd, vars valv vårt öde sträckt
till gräns för tankens färd i livets korta väkt,
ett stjärnfalls gyllne fåra brinner!

I dag står världen full av glans från hav, från sky.
Mot fjärran synrands blänk de vita seglen fly,
som i en saga svanar lyfta.

Det skimrar i min själ en sällhetsfylld minut,
en korad stund, som då ett vildrosstånd slår ut
sin första blom i bergets klyfta.

Finådrat vita dina fötter stiga
i böljestänk på atlasgröna hällen.
Kring skären klara morgontimmar tiga.

Din nakenhet, vars glans du själv blott såg,
slår ut sin unga kalk, och mot den höjas
med brus allt sveks symboler, våg bak våg.

O, strandlös brånads hav skall inom kort
slå ring kring dig och lottlös kärleks vårar
i dina lemmars skimmer vissna bort!

Linjen har ord för allt,
språket är armt.
Linjen din flickgestalt
smekande varmt
fäster på vita blad.
Linjen din gåta ger.
Ordet skall vittra ner,
dött på sin rad.

Vad var min dikt? Av skärens lök
en bård, i skrevan spirad,
en lätt girland av ångbåtsrök,
långa öde synrand virad,
en våd på någon enslig strand
av dyninglöddrets rosor,
en stiltjestrinna, sträckt från land
mot skeppens fjärran kosor.

Och vad var jag, att så mitt liv
du kunde solbelöna?
Nu sväll min duk, och stäven driv
i skum på sjöar gröna!
I stilla dröm från båtens bett
du ser, hur skären glida
förbi, förbi. Jag ser blott ett:
min lycka vid din sida.

O, du säger, din skönhet flyr
dag för dag!
Mörk över Styx en julle styr.
Du och jag
sitta på toften,
höljas av disen,
lyssna till eviga glömskans
täta, jämna, suckande böljeslag.

Glömd blir jag som min dikt av falnande
solgångsglans.
Glömd blir du som din fågrings vissnande
törnroskrans.
Glömskan besestrar
minnet av tonerna.
Glömskan kuvar dig.
Glömskan begraver dig.
Dag skall komma, då ingen
vet, att engång din strålande skönhet fanns.

Allt vackert vill jag minnas,
jag vill låta det glittra
som mellan furustammarna
ett blånande hav,
förgätande den bittra
och vrånge dom vår dröm du gav.

Men aftonglöd på kammarna
av skyrest alp av skuggor nås,
och stjärnorna i dammarna
bland svarta moln förgås,
och vad jag svept i toners dräkt,
var havsblå syn, var solljum fläkt
från gömda sund bland skären,
de sälla landamären,
i vilkas lä vi rott,
blir jord i jord och multnar såsom frön,
som aldrig grott.

Sätt vackra lögner hop!
Låt gökens ömma rop
ett löfte föreställa!
Låt trastens drill, som sprang
med gränslös lyckas klang
ur skogens fred, som dess fullbordan gälla!

När kvällen skrider tom,
sätt ängens ersmässblom:
de röda vivorna, i vas på bordet!
Och dröm: på stigens strå
nu trampa fötter små,
och snart vårt möte verklighet är vordet.

Så sjöng min dikt. Min själ,
vars svall har sagt farväl
åt lyckans kuster sedan år tillbaka,
låg stilla — lik ett sund,
som speglar blomvit lund
och skära purpurmoln i nattens vaka.

Spanande kretsar en ensam lom.
Vidden är tom.
Sökande svävar min ensamma båt.
Vågens gråt
snyftar i natt mot stäven.

Stänkte ej våren där uppe i land
lövregn kring strand,
smög ej bland löven en blommande stig,
trampad av dig, —
det sloge så tungt ej mot stäven!

Säg, minns du, vi möttes en gång, vi två,
i smyg på din hemgårds mark?
Två bäckar, som ila mot slättens blå
genom samma vajande park,
två stigar i doftande vildmarksvärld,
som smyga fillhopa i en,
två speglande vikar av samma fjärd
i sommaraftonens sken.

Och minns du, vi växlade loven och tro
och byggde vår dröm om varann
så högt, som på svindlande fästets bro
den glimmande månen brann?
Du minns det. Vi se våra svärmande år
som skyar av vemod och sorg,
som falnande rosor i gulnande snår
kring vår lyckas grusade borg.

Längesen de tystnat,
mina veka toner.
Vårens anemoner
blommat sista gången,
forsen under spången
inga silversträngar äger kvar.
Men jag lever, lyssnar
jämnt till nya lutor,
ser i nya rutor
vita händer ansa
rosorna, som kransa
lyckans port. — Dit in jag aldrig drar.

Vindlös är natten.
Öde ligger vägen.
Tala jag ville,
men till vem, till vem?
Månljuset faller
som i någon sägen,
som på blomrabatten
kring ditt vita hem.

Månljuset faller.
Hela rymdens tystnad
dalar kring vägen,
där mitt steg dör bort.
Tala jag ville
ord om hjärtats lystnad,
dess förbrunna lycka,
falnad inom kort.

Dig vill jag minnas.

Minnas, om jag kan det!

Du, som jag älskat,

bor du i min själ?

Du är alliför fjärran.

Här är döda landet.

Av din stämman minns jag

blott ett armt farväl.

Kanske den klingar

än i några dikter — — —

Vindlös är natten.

Tomt är rymdens sken.

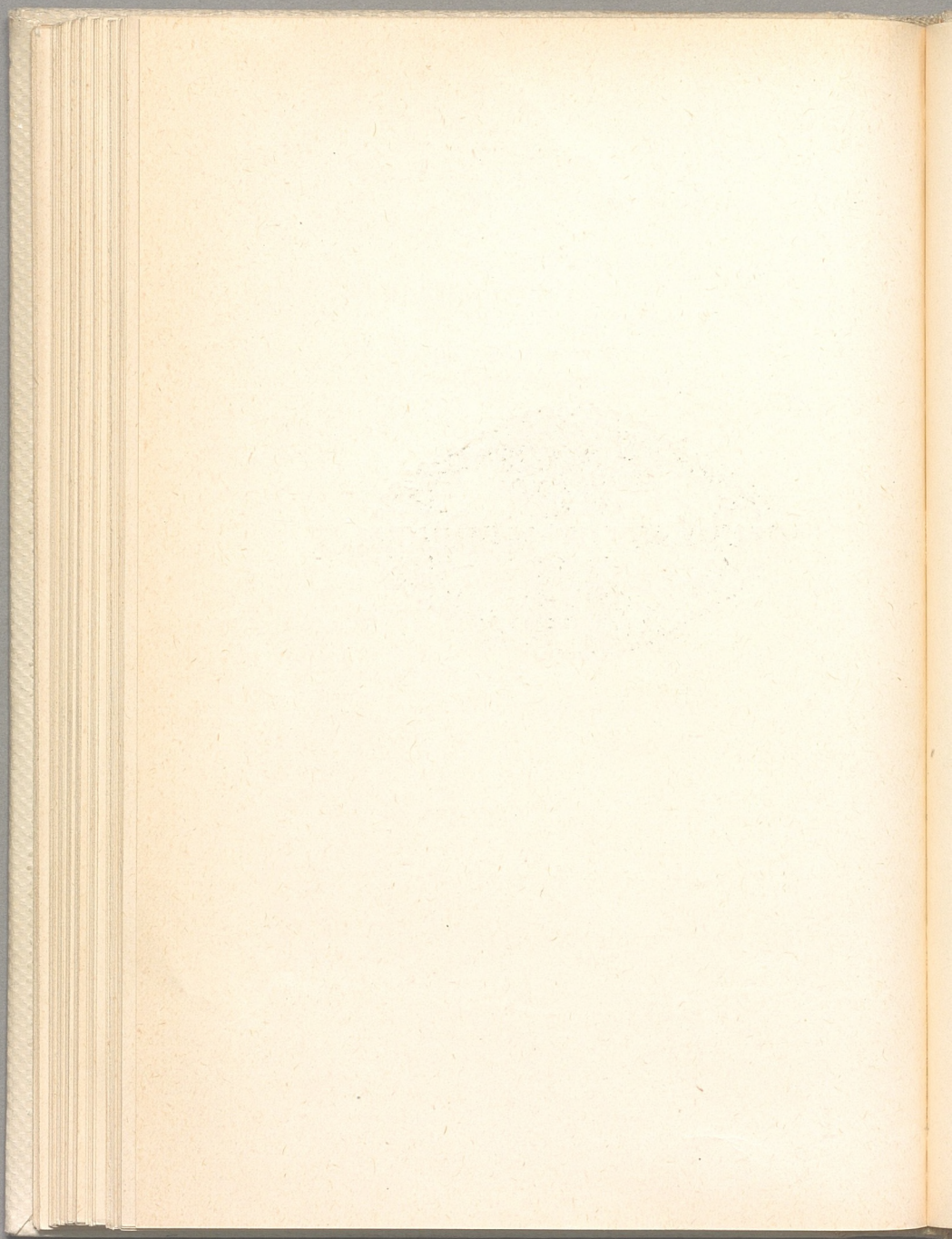
Tala jag ville — —

Döda världars vikter

pressa mitt hjärta

mot en bädd av sten.

I

Skymningstimmen.

På dynens ås låg fiskarbyns hotell,
i två mils krets det enda natthärbärg.
För trappan, lik en målning i pastell,
en grupp av buskar stod, med dynblom kransad.
En trädgård i sitt slag, — av stormen ansad —
vars murgrönsslinga är det gråa snärjet,
vars ros är röd konvolvelflora, som putar

ur mjällvit pudersand lik mandelstrutar
på julgransbordet mellan bomullsväder.
Längst ut på stupet käckt en blomsteråder
av gullgul väppling lyste. — Nedanför
låg slätten.

Men mot dynens andra brant
det salta havet sina sjöar kör
och bryter larmande och grellt och grannt.

Nu föll den första skymningen på plagen.
En kylig kåre blåste opp i väster.
För trappan körde bondbyns ekipagen:
karosser, vurstar. Dagens skörd av gäster
till trammen fraktades. Kring dynen, stranden,
föll tystnad djup. Blott ebben sjöd i sanden.

Och kvällens blåa portar slogos opp
för lätta dagrars svävande baner.
Det rosenröda från ett dynbergs topp
i sakta glidning sjönk mot havet ner.
Det silvergråa över himlaranden
sig bredde likt en trånsjuk dikt, som sänder
sin längtans svalor ut mot drömmens länder.

Men hastigt höjdes över kust, som sov
med blomsterrevor doftande på dynen
och musselslingor utmed vattenbrynen,
den ljumma Nordsjökvällns baner av mäv.

O färg, förtrollande, försåtligt fager!
O alla aftondagrars aftondager!
Vad du är olik hemlandskvällens klarhet,
där allt är vithyllt, livlös underbarhet!
En stelnad, genomskinlig rymd av snö
med dis av frost kring molnets purpurö
är aftonhimmeln där. Han fryser, speglar
en jord, som kastat glädjens masker av,
och utan ankargrund din längtan seglar
i jäktad oro på hans vithets hav.

Måvdunklet är en florfin trollridå.
Bakom den flydda år i blomning stå.
Vi minnas händelser med solglans i
och våra hjärtans vackra hemligheter
och strofer våra ungdomsårs poeter
ha bräddat med en evig poesi.

Måvdunklet är en tjuserska, som hastar
med snabba fjät till dagens vilorum.
När bort hon flyktat, ljus kring havet kastar
blott ebbens fräsande girland av skum.

II

Två liv.

Och dunklet gled längs dynerna och hann
hotellverandans bräm av vildvinssnärjen.
Mot träbarriären lutad, stod en man
av blond och nordisk typ. Han röst i färgen
var lyckligt ljus. Han hade just bemött
med en replik sin följeslagarinna
och bidde svaret. — — —

HON.

Jag är trött, trött, trött
på dessa aftnar med sitt skymningsfall,
som lovar, vad det inte hålla kan.
Jag reser söderut.

HAN.

Jag norrut.

HON.

Gott!

så skiljas vi i dag i alla fall.

HAN.

Du har mig ganska grundligt missförstått.
Hör på: från dig, vid gud, jag skiljes ej!
Jag slog blott an din egen rebusstil.
Ditt nej, du vet, är ja, ditt ja är nej.
Om alla jordens vägar, mil för mil,
du satte hop och på den gatan gick
ditt hela liv mot ständigt nya länder,
jag följde dig ändå.

HON.

O, sluta, hör mig,
och tro mig nu: du aldrig lyckliggör mig!
Jag trott mig älska dig — ett ögonblick.
Jag trott mig älska många. Du har rätt:
jag kunde gå mitt hela liv kring jorden
på spaning efter soln jag aldrig fick.
När först vi möttes, var jag vårligt lätt
till sinnes. Ångarn bar oss bort från nordnen
med rökens vimplar över havet flygande
och skrovet timme efter timme smygande
i sjöarna, som om dess stäv av stål
sin fåra plöjt mot något hemligt mål.

Och målet, det var du! Vårt mötes första stunder
och vandringen mot plagens skymningsunder!
Det var den första lyckovågens slag,
den första natten på vår första dag.

HAN.

Och nu? Mot andra mål? Lik böljan, fångar
du stjärnans bild och mot den nästa flyr.
Lik stigen över ökenhavets döda,
förbrända dyningar, du ständigt styr

mot nya vidders nya solnedgångar,
allt mera snabba och allt mera röda.
Men aldrig skall din sällhets kust du nå.
Din kvinnosjäl dig kuvar sist ändå.
I varje kvinnas längtan susar hägnet,
det hemomgårdande, med gyllenregnet.
Ett hem, där ditt bekymmer anförtros
åt en, blott en, — där lågan smyckar veden
med dina drömmars kronor, — fönstrets ros
strör doft av frid — säg, bor ej där ett eden?

HON.

För mig är detta eden luft, likt hägringen.
Bli orden verklighet — då flyktar fågringen.
I himlarna är eden. En och var,
som blott har vingen, själens vinge, kvar,
kan någon strand av någon himmel hinna.
Tro blott, att allt, som är och blir och var,
vart skapat av en vis och allgod far,
och strax i altarljusens lågor brinna
ditt edens solar! Strö blott ut ditt liv
som plockad blom till blåstens tidsfördriv
med tro på slösandets lycksalighet!
Bränn dina skepp! Var vandringsman, poet,
och fattig, biltog! Var en stavkarls like!

Drick ödets skål på brädden av ett dike,
och kring dess pölar blommor edens rike!

HAN.

Du glömt vårt samtals utgångspunkt. Nåväl!
Just dig blev skänkt en flyktbenådad själ.
En prunkande kaskad av gnistor är den,
ett fall av blommor, mörka, vällustunga,
och dock ibland så vit som bortom fjärden
den unga häggens första blomsterklunga.
Din själ en lustgård är.

HON.

Min själ är död.
Dess hägring blott du såg. Nu, låt mig tala!
Du ser, hur snårens granna blomblad dala
i mina lätta fjät, och tror mig gå
mot någon synrand, lockande och röd,
mot något fagert fjärrans älskogslycka.
Du sagt jag lekt med dig. Det var ej lek.
Du sagt jag svikit dig. Det var ej svek.
O, att du kunde tro mig och förstå:
ditt liv, men aldrig mitt, skall kärlek smycka!
Må vara — kärlek spirar upp, som gräsen
i ljumma regn, hos stilla kvinnoväsen.

Men den, vars själ blev skapt för striden, gärningen,
som på ett enda kast med lyckotärningen
satt in sitt vara och går fram långs stupet,
som hänger över molnens tåg i djupet,
han kan blott älska, när med fot i dans
han fjället når, där morgongryet skänker
sitt röda vin i rymdens skål, som blänker,
och världen strålar i hans segers glans.

Mig blev ett kall, ett rikt, ett enda, givet.
Jag ville sjunga mig igenom livet.
Som skalden diktar och som målarn målar,
jag ville sjunga solar, stjärnor, strålar,
och regnets härlighet, när färg vid färg
dess båge stryker över fjärran berg.
Jag ville sjunga om den vita staden,
min stad vid nynnande, smaragdgrön flod,
och eldflugsstrimmad natt med gräsen, bladen,
i dallring, vignens susning i mitt blod.
Jag sjöng. Min sång — var aldrig — svek och sken.
Hur månet diktord är ej bjäfs, som pryder,
ty ordets tysta väsen sällan tyder
en man. Han löser ut dess själ i luft,
blå, tindrande och kall som hans förnuft.
Han sovrar språkets glosor, en för en.
Hans vers är ädelsten vid ädelsten,

den outgrundligt rika vid den tomma.
Men i en kvinnas sång dess världar blomma.

HAN.

Jag tror du gör ett diktords ande fri.

HON.

Min gärnings dag är slocknad och förbi.
Så vemodsvekt blir ordet på min tunga,
ej bittert mer, när gammalt féeri
i minnet spökar. Allt blir skymning bara.
Nu har jag föga mera att förklara.
Jag kunde leva, när min ton var fri.
Jag kunde älska, när jag kunde sjunga,
nu — icke mer.

Helt visst, jag håller av dig.
För varje fattigt skiljemynt jag gav dig
du skänkt mig guld, rent, härligt guld, i byte.
Jag ser det för mig, som man ser ett smycke
man längtat äga sedan många år.
Man dras till det som till ett ungdomstykke,
en gammal dröm, som ej ur hågen går.
Men när ens anlet, tårt av spleenens sår,
i spegeln röjer själens dolda lyte,
då vet man — —

HAN.

— Du för mörkt, för tröstlöst målar! —

HON.

— — då vet jag, att kring smyckets gyllne nålar
jag aldrig, aldrig, vira vill mitt hår.

HAN.

Förtvivlat syns mig livet, när dess botten
ur ytans glada vågor sticker fram —
så sorgligt meningslöst som mellan brotten
den svarta banken med sitt vrak i slam.
Dock, kraftens ursymbol är gröna havet
och kraft vår livsnerv. Ej din kraft är all,
fastän du sveks på dina klangårs kall
och spanar vid var aftonskymnings fall
dit ut, där ditt Atlantis vart begravet.

Ditt hopp är bräckt. Din tro, den ljusa, unga,
man slagit har till blods med nävar tunga.
Du drev i livet ut med lätta vindarna,
och skärgrönt unglövssvaj i vägkantslindarna
dig hälsade, och dig var ljuvt att gå.
Och sen — jag skildrar fritt — —

HON.

Och sen?

HAN.

Förstå

din sång var kanske för de vises skrå
en svårlärd sak. Man vill ju passa på,
att ej nån biväg vilseför adepten.
Man vara vill till hands att stänga grindarna,
ibland, förstås, att öppna dem också,
i fall prestanda stämma med recepten.

HON.

O, låt mig slippa säga, när och var
och hur min konstnärsväg i kärret bar!
Du stod ej vid min banas branta stup.
Du anar ej min livsförtvivlans djup.
Du tror jag äger kraft. Det är ej fallet.
För mig var kallet kraften, kraften kallet.
Ett mannaverk kan brännas ner på bål
och födas om som eldförstörda skogen,
som spirar fram ur brända stubbars kol
och blir, med åren, åter blomningsmogen.

Jag är ett träd blott vid en ändlös älv,
på stupet fallet. Ej jag sår mig själv.
Men långsamt grönskan flyr, vill gärna skona,
och fåglar sjunga i min döda krona.

HAN.

Vad det blir mörkt. Vi se knappt mer varandra.
Mot livets gräns av frost ditt tal mig för.
I dina spår allt tyngre blir att vandra.
Inom mig någonting för evigt dör.

HON.

Det är din kärlek. Jag ej döda vill.
Jag vill dig älska, men jag kan ej, kan ej.
Blott dagen med dess sol hör kärlek till
och nattens blå med molnet, stjärnan, nyet,
och aftonskymningen och morgongryet
med dimmorna, med dagg och fågeldrill.
Jag är en vandrerska, som stilla glider
i egen skuggvärld bortom dygnets tider.
Jag bär en kärleksros, en purpurröd,
som doftar i min hand, fast jag är död.

III

Dimman över slätten.

Ur dikenä gled morgondimman kall.
Långs vägens bank av ler låg slättens landskap
och drömde, obekymrat om sitt grannskap
med girigt hav, som sjöd bak dynens vall.
Det vaknade, helt långsamt, till sin dag
av sol och blåst och vita långfärdsskyar
och sävlig arbetsid i gamla byar,
där tiden flyr vid sus av kvarningslag.

Ännu blott här och där en liten fläck
av slätten steg ur morgonväktens dis
i grå belysning fram: en landsvägshäck,
en kyrkas torn, en bondgårds frontespis.
Allt annat var ett dugghav utan gränser,
bakom vars tomhet ingen synrand glänser.

Långa vägen skred en man. — Som fjärlar kretsa
en afton kring en facklas bloss i ringar,
allt trängre, trängre, och till dödsflykt hetsa
i eldens trollglans sina skira vingar,
hans tankar irrade kring samma punkt
sen många dar.

»Hon var mig mera nära
än någon annan kvinna. I mitt blod
sjöng hennes blod; — i mina drömmar slingrades
de tunga rankorna, med blommor skära,
av hennes drömmar; — höll jag hennes hand,
brast vart bekymmers moln itu och skingrades.
Det flöt från den en ström av levnadsmod
i min. Kring henne blev det gamla ungt.
Och hennes själ, där ödet, bergskredstungt,
så tidigt härjat, där de djupa såren
så länge blött, mig tjusade ändå

som stilla aftonvidder, dunkelblå,
som unga björkars blänk och svaj i våren.

Det där är minnen nu. Framåt alltså!
Framåt? Mot vad? Jag kunde gärna stanna,
där nu jag står, med dugget kring min panna.
Det lättar snart — ger plats åt sol och bris —
är här igen med skymningstimmens dis.
Vart än min levnads kosa ställs, jag går
mot samma horisont, och samma dagar
av stålblå arbetsdag och kväll, som trår
till gamla stigars överväxta spår,
omkring mig sväva. Månader bli år,
och åren bli ett liv, och glömskan lagrar
omkring dess afton sina branta dyner
av trist, grå sand. — —

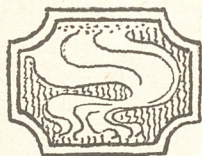
Jag tänkt ibland:
symboler äro ungdomsårens syner.
I dem vart landskap har sin egen färg,
sin slöja med en hemlighet bakom.
I dem var kalkvit stig i gröna berg
blir äventyret, som vi drömma om.

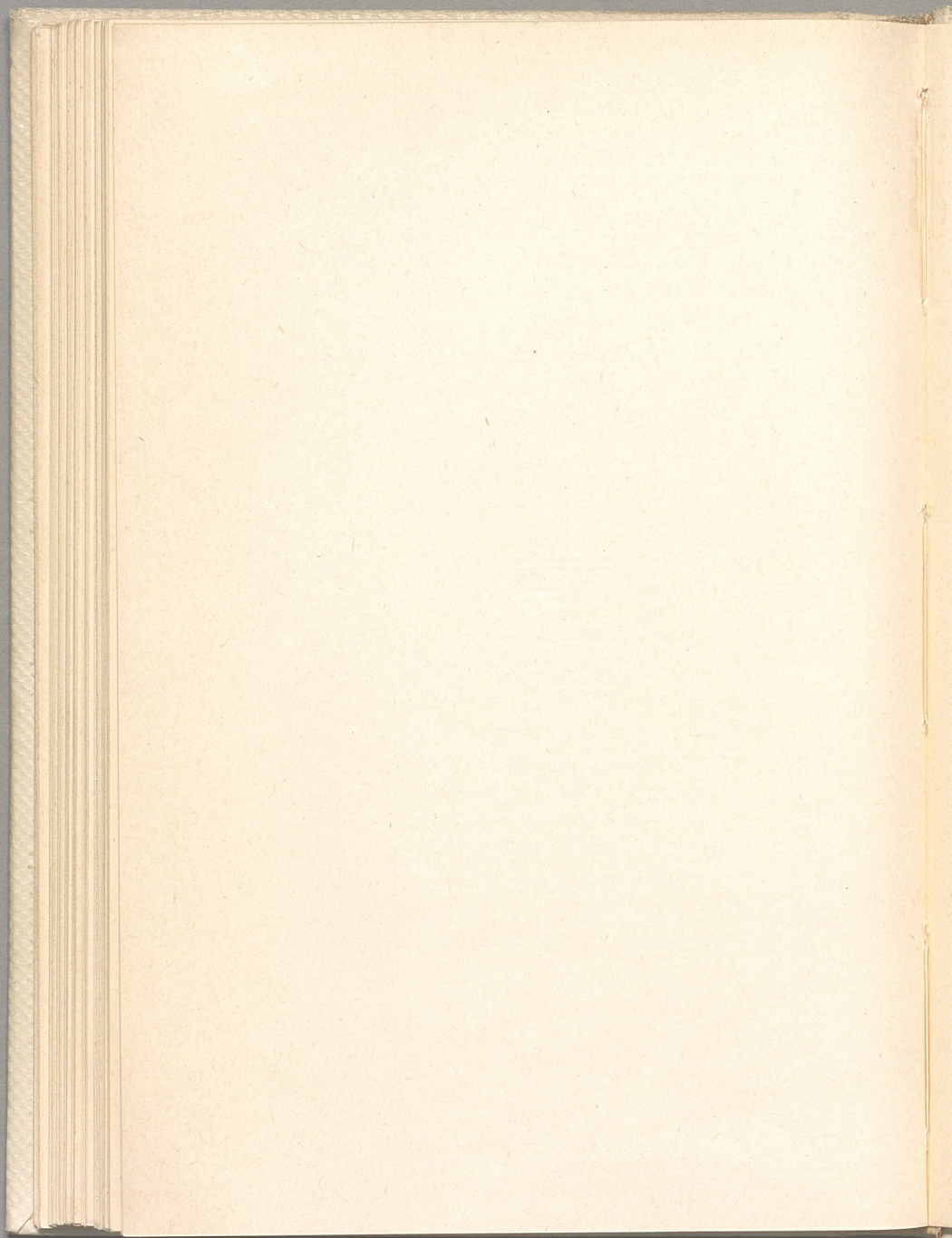
En gång på Östersjön sig dimman lägrade
i skeppets fåra, men för stäven hägrade
en ö, lik ett Morgana, född av gryningen.
Dess fyr i havet stod, som stöpt ur dyningen,
och bredvid den en kvarn och sist i raden
ett lummigt träd. Man kunde ana bladen
i kronans mäktiga och runda hatt.
Ett ögonblick — och så vart bilden matt
och slocknade. Mitt hjärta snördes hop.
Så vackert och så tomt! Så nära, nära,
och dock långt bort, dit inga kölar bära!
Ett löftesland, likt det i sommarkvällen
vi skapa oss, när fjärden slår mot hällen
och djupt i skogens fred hörs gökens rop!

Vad livet skänkte mig, vad mitt jag kallar,
allt, allt är hägringar och drömmar blott.
Jag byggt med sjörökstorn och töckenvallar
på havets böljegrund min lyckas slott.
Jag lämnat bakom mig så många stränder,
så många vägar, slingrande längs dem.
Var fattig stig ur trädens dunkel länder
till sist till något solomstrålat hem,
men jag har aldrig dröjt vid stigens sida.
Jag skyndat fram, blott fram, på banor vida,

mot slättens, öknens, havets perspektiv.
Jag trott på kraftens seger i mitt liv,
och tomhet famnar jag.

O, livets, dödens,
vårt varas mål är våra kärleksödens!
Av dem vi styras till vår sista dag,
och de allena skriva kraftens lag.»

INNEHÅLL.

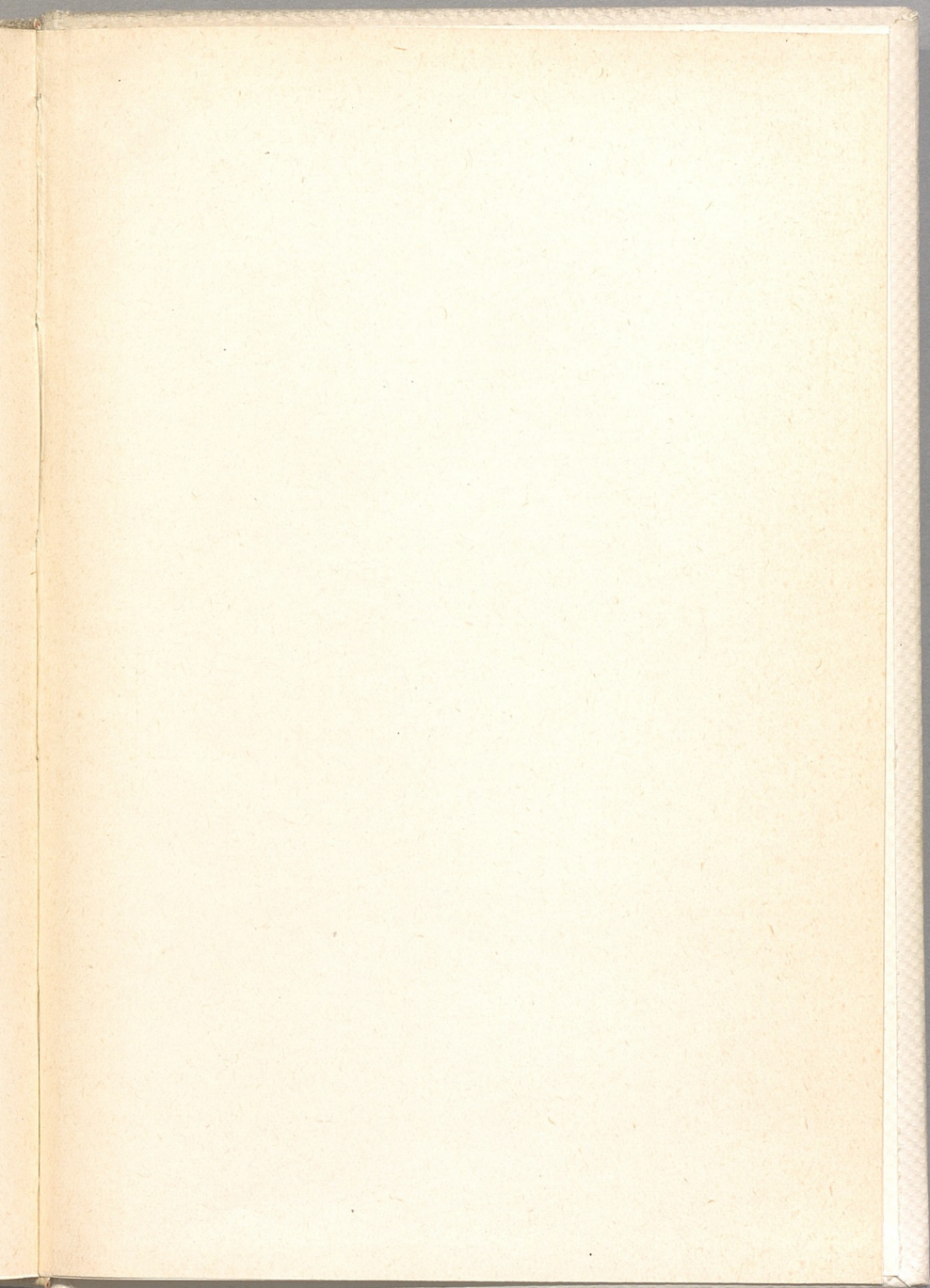
I.

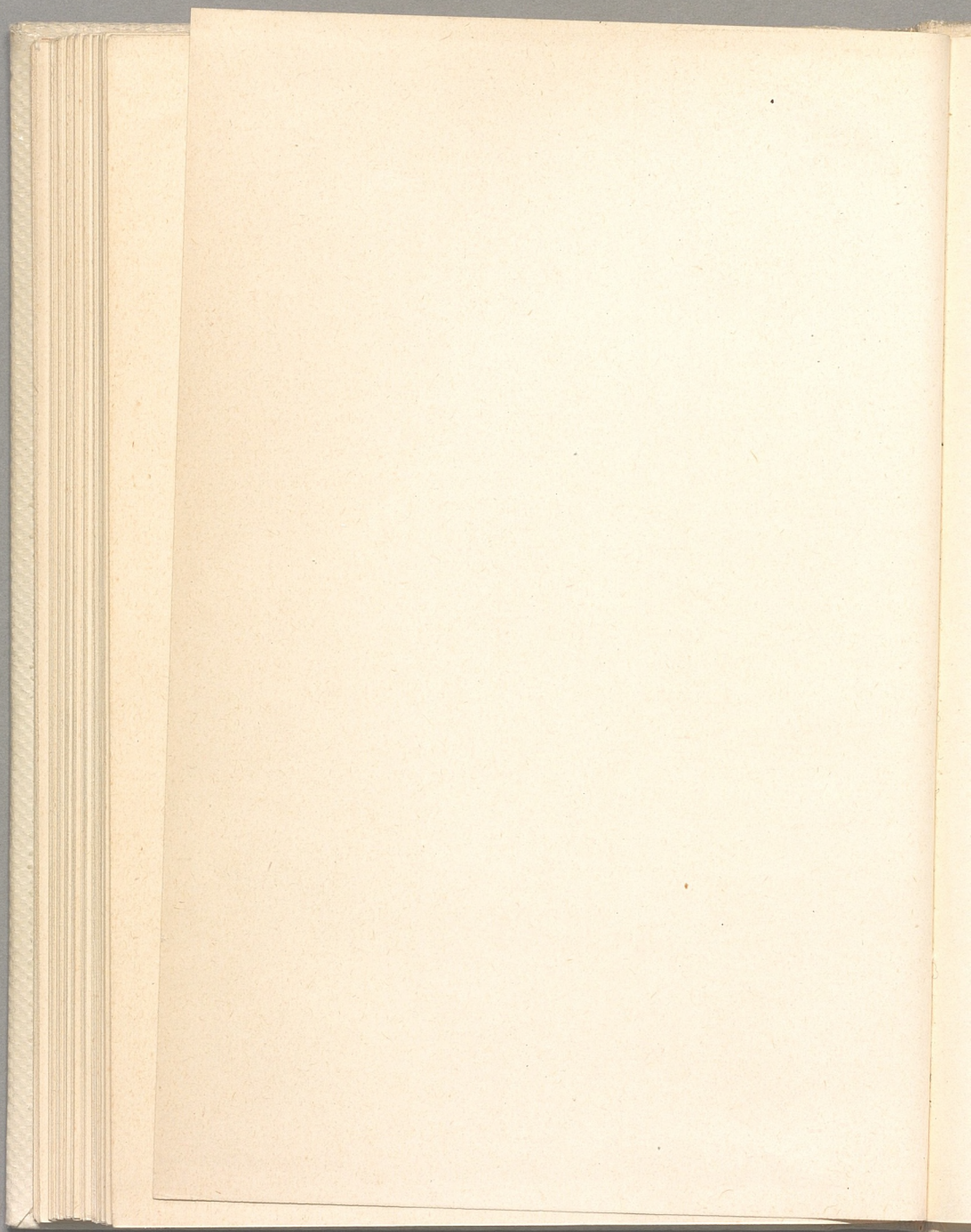
<i>Skärgårdens vår.</i>	Sid.
Morgonseglat	9
I vettskålen	11
Strålande dagar	15
En strand	20
Vindstill	22
Stormnatt i havsbandet	24
Sommarns första dag	26
Innanfjärds	28
De forna skären	30
Östersjövåren	32
<i>Plundrare . . . . .</i>	<i>37</i>
<i>En stig vid havet . . . . .</i>	<i>51</i>
<i>Sånger till hembygden.</i>	
En fura på mon	63
Bygdens toner	65
Nylands vapen	75
Junimorgon i skären.	77

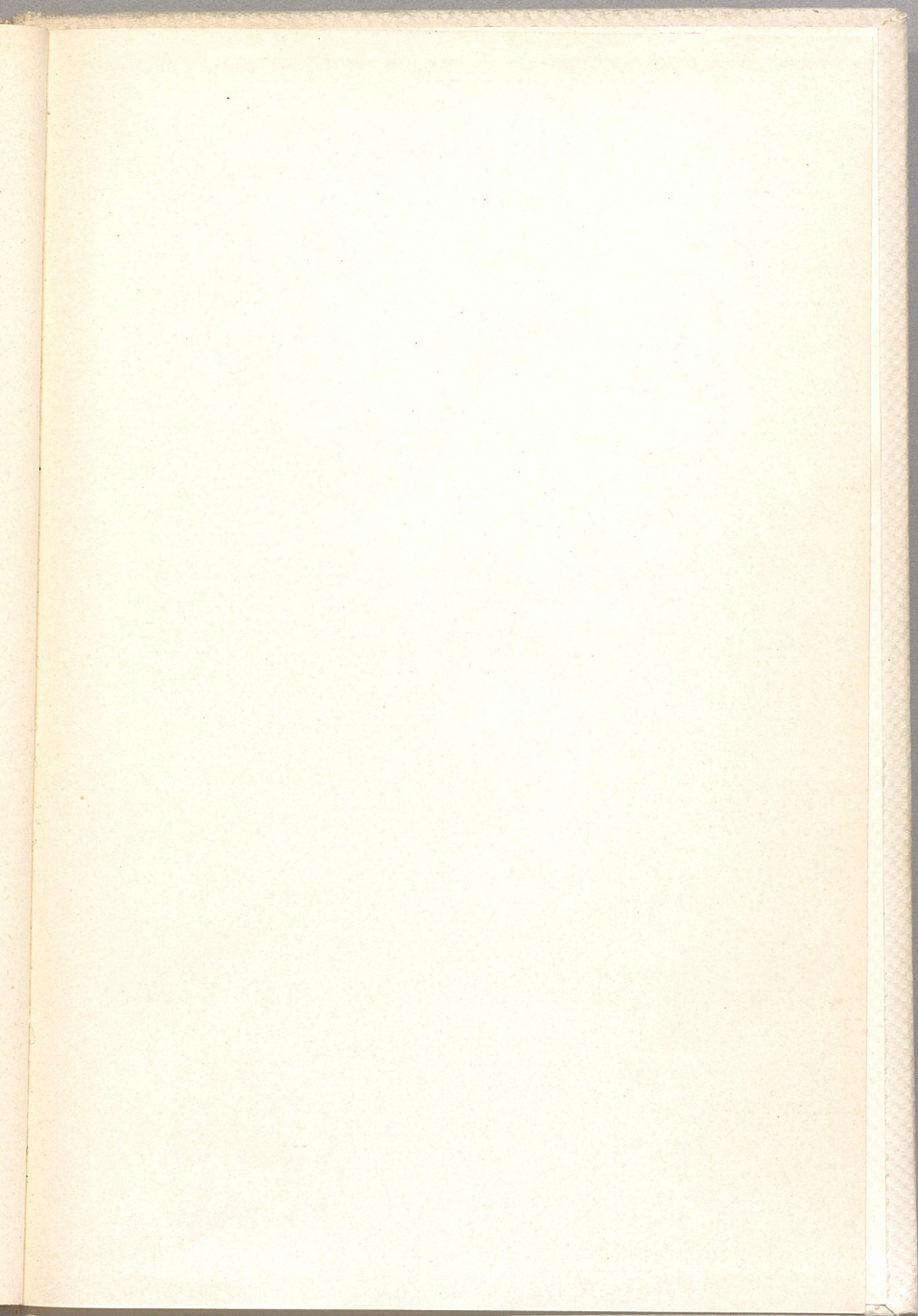
II.

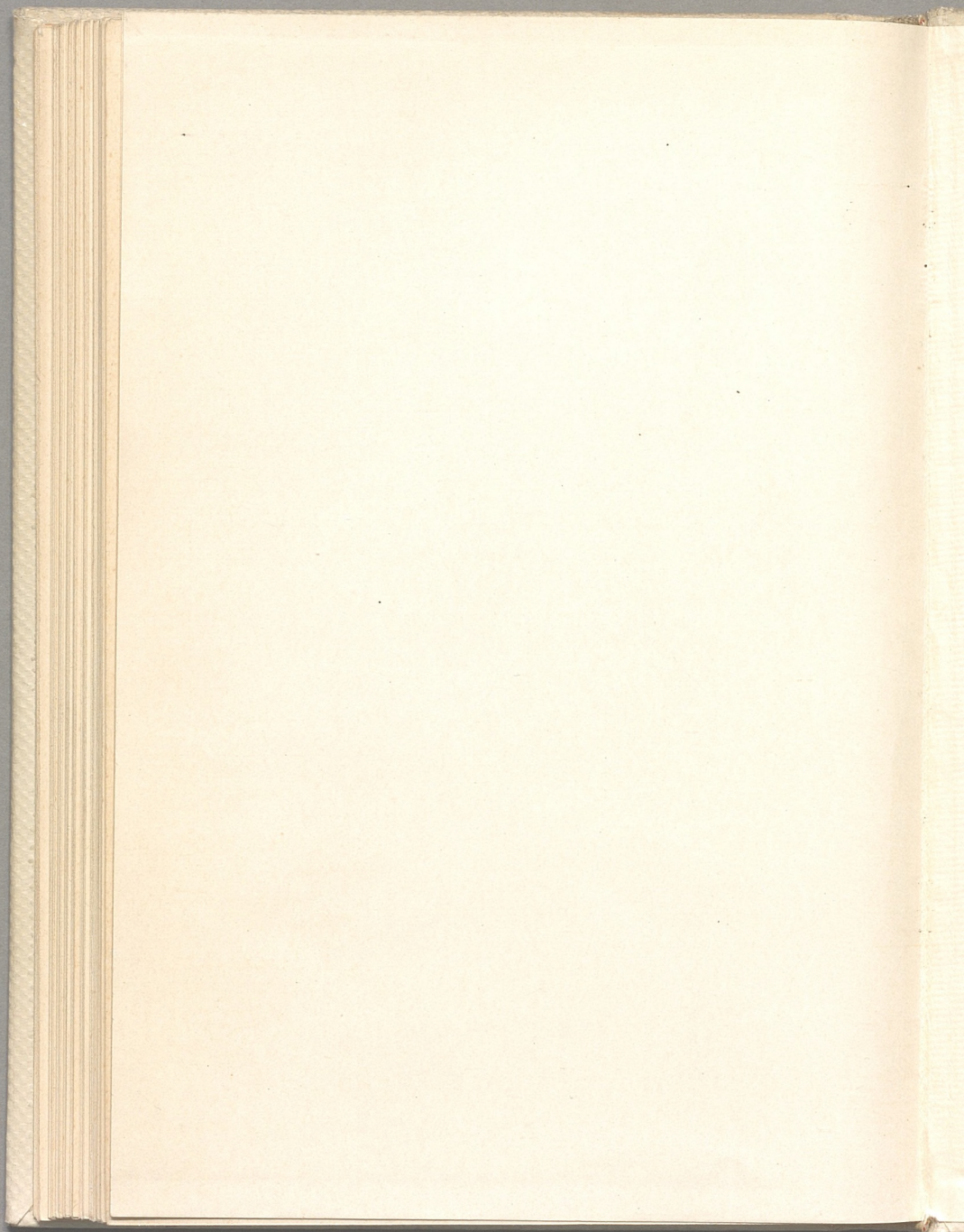
<i>Dikten och livet.</i>	Sid.
Dikten	83
Meditationer	85
Korallrevet	87
Den gamla drömmen	93
Långt till dag	95
Den enda stigen	97
Vågor på vidden	99
I Granmoraskogen	101
En nyårsdikt	103
<i>Tolv små dikter . . . . .</i>	<i>107</i>
<i>En sång om kärleken . . . . .</i>	<i>129</i>

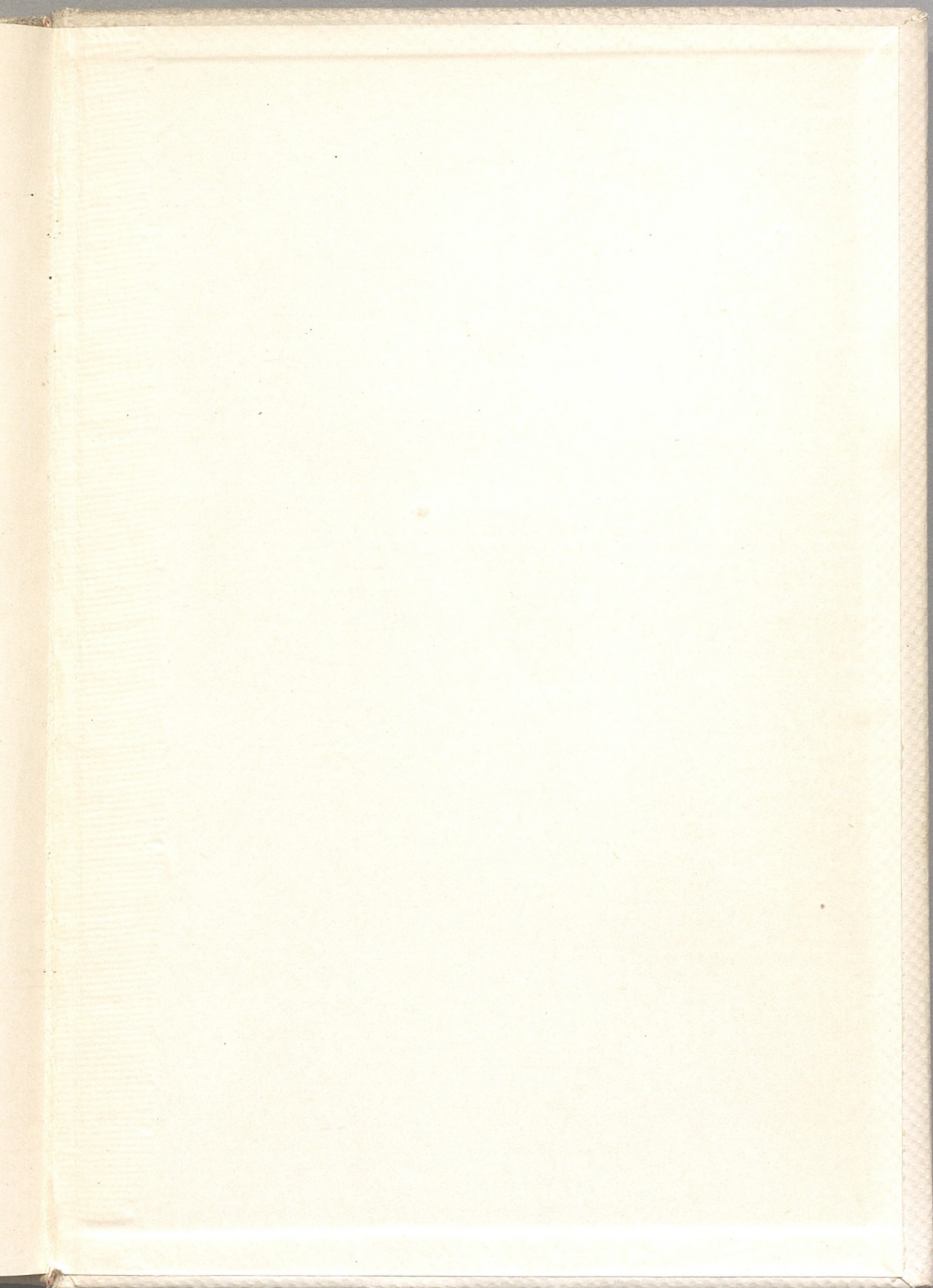

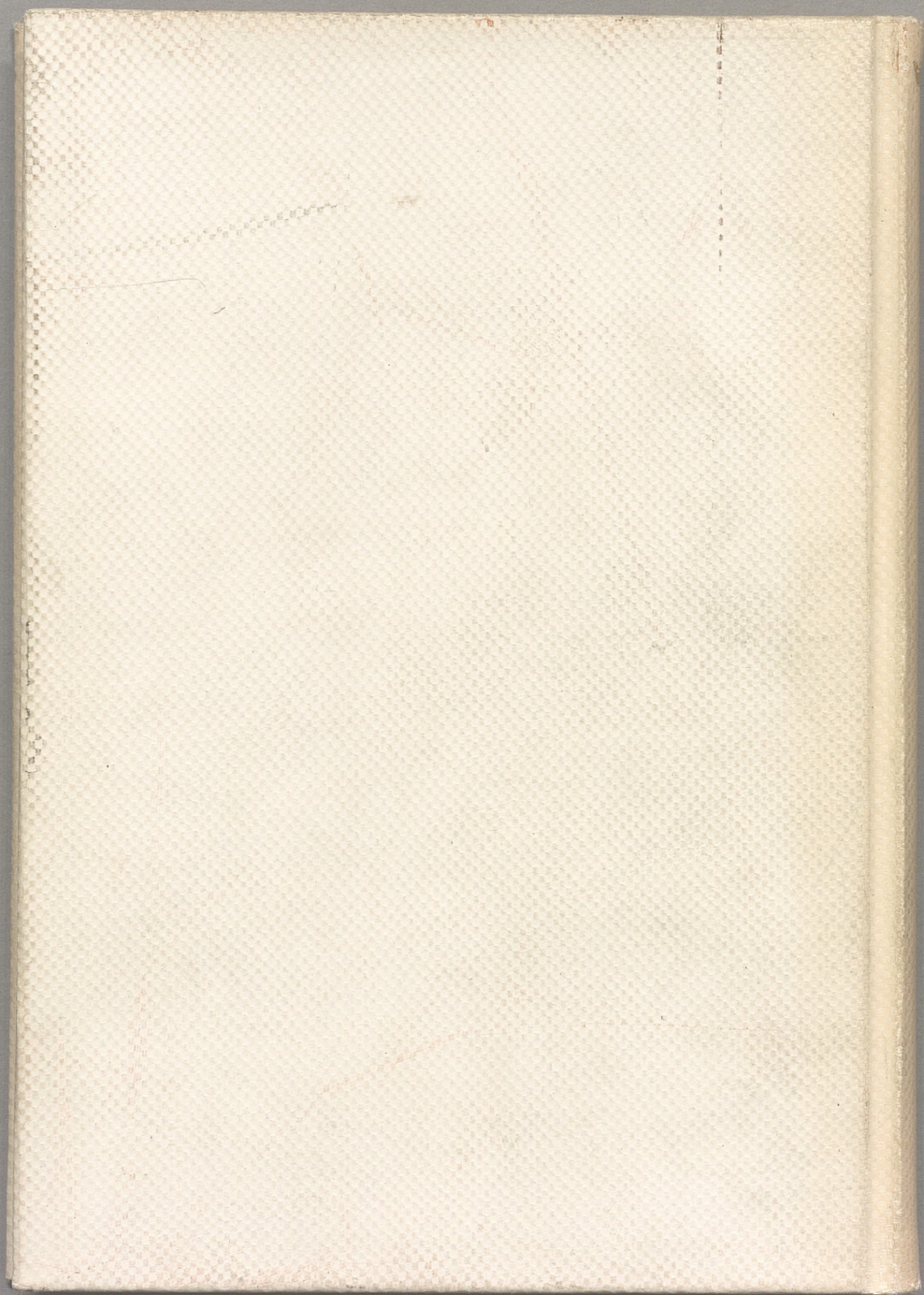

www.books2ebooks.eu